Nr 48
43e jaargang
22-11-88

# Kuifje

HET WEEKBLAD VOOR DE SUPER-JEUGD VAN 7 TOT 77

## THORGAL
De tranen van Tjahzi

## DOSSIER ZEE

## Rosinski in Oslo

40 F — NEDERLAND f 2,65
3792237010002 06890

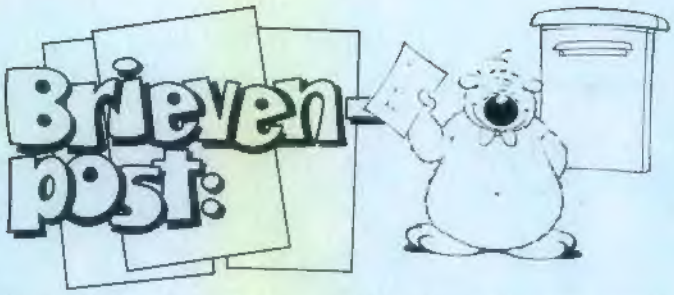


**Wil je wat weten of zo maar een briefje schrijven voor onze rubriek brievenpost, stuur dat dan naar:**
**Voor Nederland: Redaktie Kuifje, Postbus 341, 2100 AH Heemstede.**
**Voor België: Redaktie Kuifje, P.H. Spaaklaan 11, 1070 Brussel.**
**Als je brief in de rubriek brievenpost wordt geplaatst, krijg je een gratis stripalbum van Dommel toegestuurd!**

**Een onwijs gaaf doel**

Beste, geachte Kuifjeredaktie, Het is sinds 31-5-1988, dat ik nog maar één doel heb: wachten op de post... maar natuurlijk het blad KUIFJE. (Alle verhalen zijn onwijs gaaf, maar er zijn uitschieters in de goede zin bedoeld.) B.v. **Gord, Max en Cati** en soms **Garfield.** Maar dit is niet de reden van mijn brief; de reden en oorzaak zijn: ...drie vraagjes (domme, maar ja). 1. Wat is een Lombardcatalogus en hoe kan ik die krijgen? 2. In het SUPERVAKANTIEBOEK nr. 1 staat een geschreven verhaal van **Rik Ringers** en er staat dat het vervolg op blz. 83 is, maar blz. 83 zit er niet in! 3. Weer in het SUPERVAKANTIEBOEK nr. 1 zijn er verhalen die in het originele boek* niet staan. Hoe komt dat? Ook al komt dit niet in brievenpost, toch zou ik als dat kon graag antwoord krijgen (aub). Daaag. *origineel album dat je in de winkel koopt. PS Sorry dat het zoooo lelijk geschreven is.

Brann Verstraete,
Rollegem, België

*BB (beste Brann), Zo'n brief hebben we op de redaktie nog nooit ontvangen, het is dan ook alleszins op z'n plaats dat je je voor je handschrift excuseert, want pas met een plus 3 plus 3 bril kon DOMMEL hem aan! Je vragen: 1. Moet je eens goed luisteren; hebben ze daar in Rollegem soms geen woordenboeken dat je mij daarmee lastig valt? 't Loopt echt de spuigaten uit hoor met die lezertjes! Maar als alles klopt heb je inmiddels een catalogus thuis ontvangen. (Dat was dat boekwerkje met afbeeldingen en titels van de bij Lombard verkrijgbare albums!) 2. Kijk misschien wist je dat ook al niet, maar* ***Rik Ringers*** *is een detectivestrip, dus zoek nog maar even door. 3. Niet alle verhalen verschijnen in album, dat heeft soms met kwaliteit en vaak met lengte en/of populariteit te maken. We wensen je onderwijzer(es?) sterkte met het beoordelen van jouw schoolwerk! gr DOMMEL.*

**De beste**

Beste redaktie, Ik lees Kuifje al jáären en ik vind het nog steeds een hartstikke goed blad. Wat zeg ik... goed! ...DE BESTE!!! Nu even een paar vraagjes: 1. Wanneer komen **Roze Bottel, Hugo en Clifton** weer terug? 2. Staat **Robin Hood** niet meer in Kuifje omdat Turk niet meer bij Lombard is? 3. Wordt **Clifton** daarom tegenwoordig ook door Bédu getekend? (Hij doet het overigens niet minder goed!) 4. Zal **'Het Big Bagno'** van William Hazehart net als Knipoogje deel 8 ook met slappe kaft verschijnen? De uitvoering met harde kaft vind ik leuker. 5. Kunt u mij een Lombardcatalogus sturen? Dat was het. Alvast bedankt voor de antwoorden en geef DOMMEL een grote kluif van me!

Erik van Tilborg,
Giessen, NL.

*HADIEE, Kuifje is inderdaad DE BESTE dat heb je goed gezien! Je vragen: 1. Roze Bottel en Clifton komen voorlopig niet, maar Hugo is er al zoals je gemerkt zult hebben en loopt door t/m 1989 no. 3. 2. Turk zit nu bij Dargaud, dat is dus duidelijk. 3. KREK, je heb geliek! 4. Hoe een strip met harde kaft nou nog leuker kan zijn dan dezelfde strip met slappe kaft vat ik even niet, maar als je zegt fraaier of mooier dan ben ik 't met je eens. Alleen: de prijs is toch wel bezwaarlijk voor velen! 5. Komt eraan! En wat je laatste opmerking betreft zal dat wel weer op kosten van de redaktie moeten, kun je 't missen zo? Of stuur je soms nog een bank- of giro-overschrijving? Alvast bedankt, DOMMEL!*

**Kuifje in de Sovjet-Unie**

Beste redaktie, ik zal maar met het belangrijkste beginnen. Ik heb alle Kuifjes, behalve **'Kuifje in de Sovjet-Unie'.** Nu wou ik vragen kan ik die nog krijgen? Zo ja, waar en hoe duur? Ik lees Kuifje in de leesmap dus lig ik wat achter, maar dat geeft niet. Complimenten aan **Ernst** en **Dupa!** Krijg ik een Lombardcatalogus? O, ja en leuk dat **Garfield** er in staat. Verder houd ik van **Clifton, Thorgal** en **DOMMEL** natuurlijk. Veel succes met jullie blad en de groetjes van

Bas, NL.

*BB (Beste Bas), Allereerst: stuur ons nog even je adres, dat had je namelijk niet in je brief vermeld en omdat er veel mensen zijn die postzegels sparen verdwijnen er nog wel 'ns enveloppen, begrijp je?* ***'Kuifje in de Sovjet-Unie'*** *was destijds (1930) het eerste Kuifje-album en is lang alleen in 't Frans verkrijgbaar geweest. Hergé voelde ook later weinig voor een nieuwe uitgave, omdat de manier waarop hij de Russische maatschappij had weergegeven inmiddels op z'n minst omstreden was geworden! In Nederland verscheen het album dan ook voor het eerst (1972) als illegale uitgave, alvorens besloten werd het verhaal legaal uit te brengen in de Nederlandse vertaling van de* ***'Archieven van Hergé',*** *samen met* ***'De Avonturen van Totor',*** *Kuifje's voorloper, waarvan weer in 1978 een nieuwe uitgave verscheen. Al deze uitgaven zijn inmiddels antikwarisch, dus duur! Gelukkig voor jou is er dit jaar een nieuwe albumversie van* ***'Kuifje in de Sovjet-Unie'*** *uitgebracht door Casterman. Het boekwerkje met zo'n 150 pagina's met de 'originele' omslag is nog overal verkrijgbaar voor rond de fl. 15,--. Groetjes DOMMEL.*

**Het weekblad Kuifje is een uitgave van:**

De Lombard Uitgaven
P.H. Spaaklaan 1-11
1070 Brussel
Telefoon: 02/5225600
Uitgever: Lucien Lottefier,
Theodore Rooseveldtstraat 46
1040 Brussel
Hoofd-redaktie Nederlandse Editie: Rob Harren
Fotogravure: De Schutter N.V.
Druk: De Bièvre N.V.
Brasschaat

**Abonnementsopgave voor België**
Per half jaar (26 nrs.) 900 BF.
Per jaar (52 nrs.) 1700 BF.
Lombard Uitgaven -
P.H. Spaaklaan 1-11
1070 Brussel
Advertenties voor België:
de Lombard Uitgaven - Brussel
Nicole Geerlandt
tel. 02/5225600

**Abonnementsopgave/ klachten voor Nederland:**
P.V.O.-abonnementen services
Postbus 77, 5126 ZH Gilze
Telefoon 01615-2940
toestel 412
Abonnementsprijs: 6 maanden: fl. 65,-
Adreswijziging: 4 weken van te voren schriftelijke opgave via wikkel rond KUIFJE.
Annuleringen: opzegging 4 weken vóór het einde van de abonnementstermijn schriftelijk opgeven.
ADVERTENTIES NEDERLAND:
Fimla B.V.
Zandvoortselaan 57
2106 CJ Heemstede
Telefoon 023-280712
Telex 41497
Telefax 023-291762

KUIFJE-NEDERLAND
Lombard Uitgaven
Nederland B.V.
Postbus 341
2100 AH Heemstede
Telefoon:
023-290190/290192/280712
Buitenlandse abonnementsprijs op aanvraag.

G. Rosinski
J. Van Hamme

# THORGAL

# THORGAL DE TRANEN VAN TJAHZI

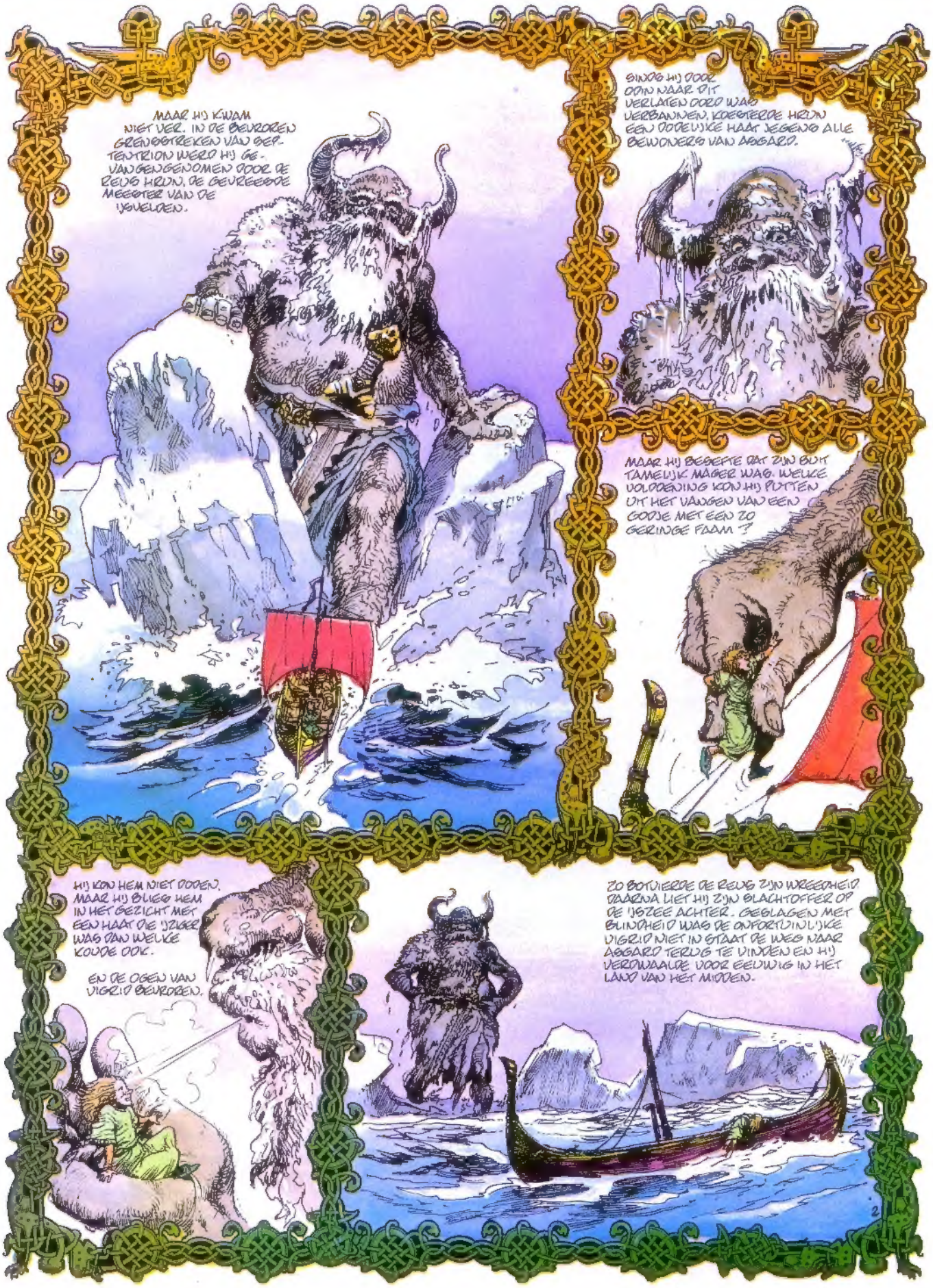

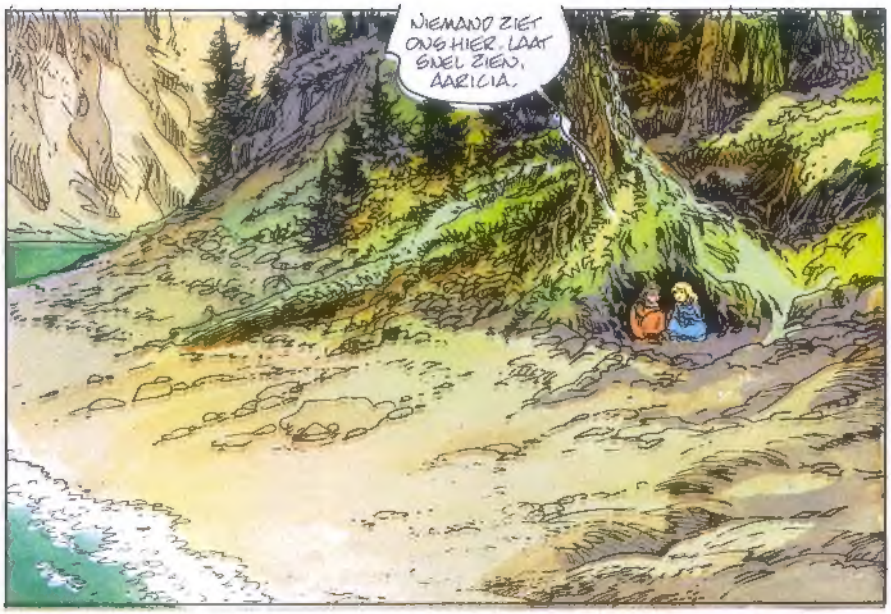

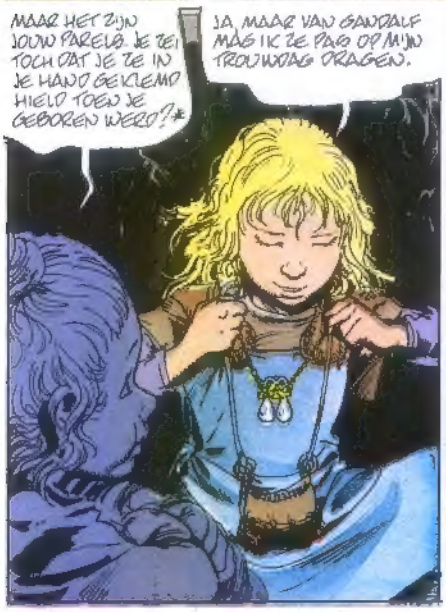


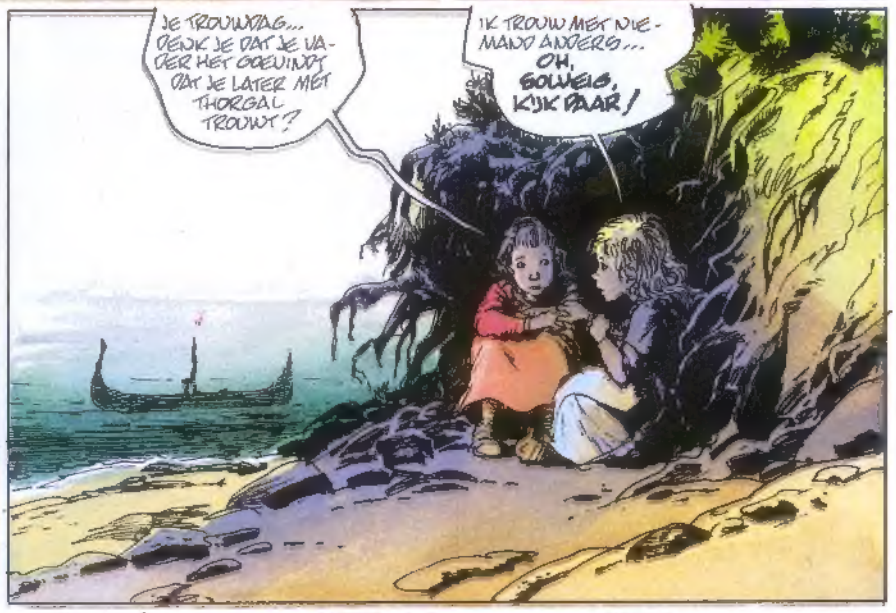


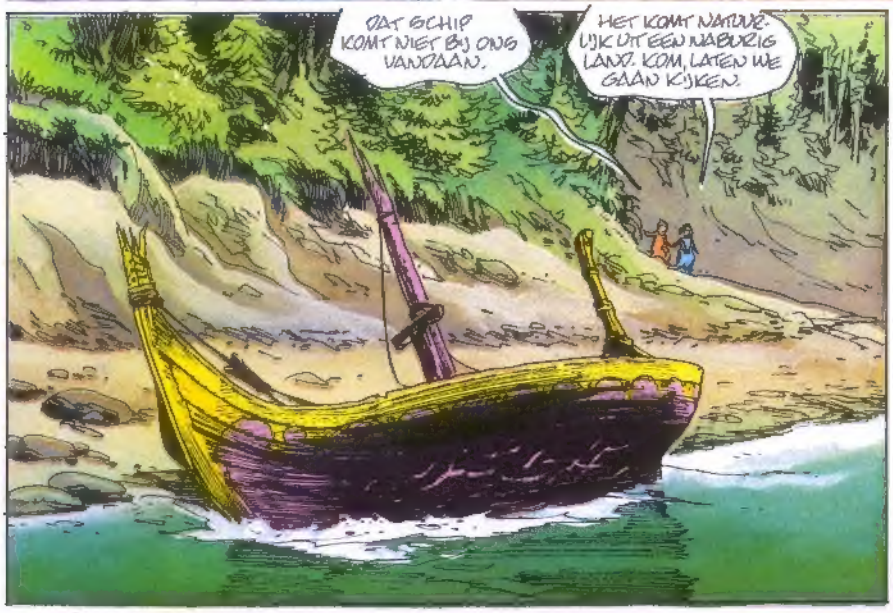

* ZIE "HET STERRENKIND"

OH!

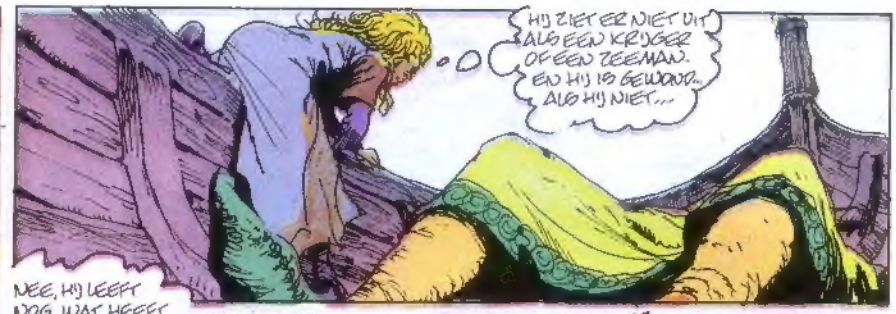
HIJ ZIET ER NIET UIT ALS EEN KRIJGER OF EEN ZEEMAN. EN HIJ IS GEWOND... ALS HIJ NIET...

NEE, HIJ LEEFT NOG. WAT HEEFT HIJ ZACHTE KLEREN AAN...

MAAR!?...

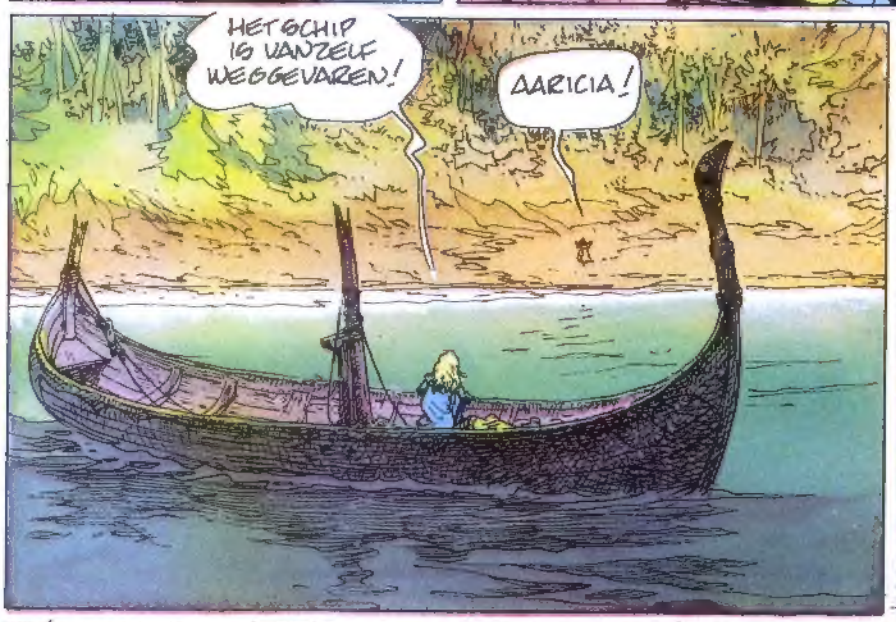
HET SCHIP IS VANZELF WEGGEVAREN!
AARICIA!

AARICIA, KOM TERUG!
IK KAN NIET... DE STROOM VOERT ME MEE...

AARICIA... RICIAAA...
ER IS ZELFS GEEN ROEIRIEM OP DAT VERVLOEKTE ROTSCHIP...
WAT IS ER? WIE IS DAAR?

AH, JE WORDT WEER WAKKER! GOEL, WE MOETEN JE SCHIP NAAR DE OEVER ROEIEN, ANDERS DRIJVEN WE AF NAAR ZEE!
WIE PRAAT DAAR? WIE BEN JE?

IK HEET DARICIA. IK BEN DE DOCHTER VAN DE VIKINGKONING VAN HET NOORDEN EN IK BEVEEL JE DIT SCHIP NAAR DE OEVER TE ROEIEN. IS DAT DUIDELIJK GENOEG?
JE BEDOELT... DAT JE EEN STERVELING BENT.
NATUURLIJK BEN IK EEN STERVELING. VIND JE HET SOMS LEUK OM DAAR NU OVER TE BEGINNEN?
ONGELOFELIJK. JE BENT DE EERSTE STERVELING DIE IK ONTMOET SINDS IK ASGARD VERLATEN HEB.
ASGARD!? WAAR DE GODEN WONEN!?
DAT IS HET, IK HEB MET EEN GEK TE MAKEN!
IK BEN VIGRID. MISSCHIEN HEB JE MIJN NAAM AL EENS UIT DE MONDEN VAN JULLIE PRIESTERS GEHOORD?
KRRRAAK
HELAAS NIET, MAAR...
?!?
SNEL, HELP ME DE PLANKEN VAN DEZE BANK LOS TE TREKKEN!...
WAARVOOR?
OM MEE TE ROEIEN, SLOME! WEET JE EEN ANDER MIDDEL OM HIER UIT TE KOMEN!?
MAAR NATUURLIJK...
ZO GAAT HET AL HEEL WAT BETER, VIND JE NIET?
???
WAT HEB JE GEDAAN!?... WAAR IS DE ZEE!?

???

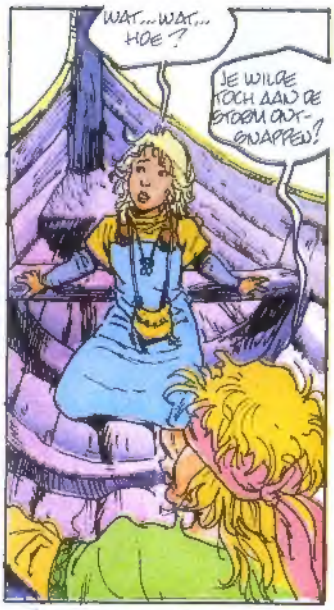
WAT... WAT... HOE?
JE WILDE TOCH AAN DE STORM ONTSNAPPEN?

AAN DE WARMTE OP MIJN GEZICHT TE VOELEN HEBBEN WE DE ZON TERUGGEVONDEN. MAAR WE KUNNEN NIET AL TE LANG HIER BOVEN BLIJVEN. GA OP DE VOORPLECHT STAAN, AARICIA, EN WAARSCHUW ME ALS JE EEN GAT IN DE WOLKEN ZIET.

NIET HIJ IS GEK, MAAR IK. OF ANDERS DROOM IK. DAT MOET HET ZIJN... IK ZIT MIDDEN IN EEN STORME EN TEGELIJK PRACHTIGE DROOM...

EH... DAAR, RECHTS... AAN STUURBOORD BEDOEL IK... OP VIJFTIG PASSEN...
UITSTEKEND. HOU JE VAST, WE GAAN OMLAAG.

??

VIGRIO, IK... IK WEET NIET HOE IK HET MOET VRAGEN... MAAR BEN JE ECHT EEN... EEN GOD VAN ASGARD?
EEN BLINDE GOD, HELAAS. LEID ME, AARICIA, IK WEET NIET WAAR WE ZIJN.

DAT IS WAAR NEEM ME N... PAS OP!

CRASSSH

AH, SOLVEIG, WAT WAS DAT EEN BIJZONDERE DROOM! GTEN JE VOOR, IK WAG...

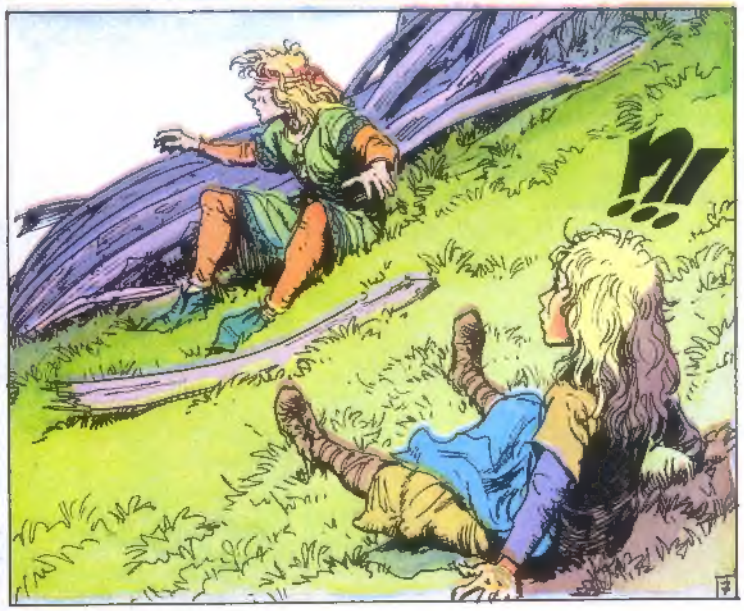
?!

# THORGAL

PAS VERSCHENEN BIJ DE LOMBARD UITGAVEN!
**TUSSEN AARDE EN LICHT.**

HET SPIJT ME, VIGRID, HET WAS MIJN FOUT.

AH, JE BENT BIJGEKOMEN... NEE, AARICIA, IK HAD ONGELIJK, OMDAT IK WILDE VLIEGEN ZONDER IN STAAT TE ZIJN ONS TE STUREN.

JE HEEFT NIET DE MACHT HEM TE HERSTELLEN?

NEE, NIET DAT SCHIP. HET PROBLEEM IS DAT HET MIJN ENIGE KANS IS OM OOIT NOG DE POORT VAN DE HORIZON TE BEREIKEN.

DE POORT VAN WAT?

VAN DE HORIZON. ZO BEREIK JE DE DOORGANG TUSSEN ASGARD EN MITGARD, OP DE PLEK WAAR ZEE EN HEMEL SAMENKOMEN.

IS ER GEEN ANDERE DOORGANG?

ER IS NATUURLIJK DE BIFROST...

DE REGENBOOG DIE EEN BRUG VORMT TUSSEN HET RIJK VAN ODIN EN HET LAND VAN HET MIDDEN. MAAR HOE KAN EEN BLINDE, ZELFS ALS HIJ EEN GOD IS, EEN REGENBOOG ZIEN?

BEN JE AL LANG GELEDEN... BLIND GEWORDEN?

LANG GELEDEN? DIE UITDRUKKING HEEFT WEINIG BETEKENIS VOOR ONS. MAAR ALS JE GEWOND BENT, LIJKT ZELFS EEN UUR EEN EEUWIGHEID TE DUREN.

VERTEL ME WAT JE OVERKOMEN IS. ALS JE WILT.

EN DAT IS ALLES. IK KWAM NAAR MITGARD OM GROTE DADEN TE VERRICHTEN, MAAR IK HEB VOLLEDIG GEFAALD DOORDAT IK ONSTERFELIJK BEN. ZELFS DE GODEN MIJ NIET TROOSTEN. IK ZAL HIER TOT HET EINDE DER TIJDEN ROND ZWERVEN.

MAAR IK BEN NIET BLIND.

IK ZAL JE HELPEN DIE REGENBOOG VAN JE TE VINDEN.

**wordt vervolgd**

# DE WINNAARS VAN DE THORGAL -WEDSTRIJD

## IN HET LAND VAN DE VIKINGEN EN DE FJORDEN MET GRZEGORZ ROSINSKI

**Een week naar Noorwegen voor twee personen, alle kosten betaald! Heel wat lezers zullen daarvan gedroomd hebben. Het was namelijk het geweldige kado dat we in petto hadden voor de winnaar van de wedstrijd die we organiseerden ter gelegenheid van de tiende verjaardag van Thorgal. Zoals te verwachten viel kregen we een ware lawine van oplossingen. Heel wat van jullie hebben trouwens hun scherpzinnigheid bewezen door onze zes vragen juist te beantwoorden. Nee, de Vikingen droegen geen helmen met hoorns erop. De beroemde drakkars bevinden zich inderdaad in het Museum van Oslo en het vliegveld van Noorwegen heet natuurlijk Fornebu. Het figuurtje dat de componist Edward Grieg inspireerde tot zijn beroemdste werk was vanzelfsprekend Peer Gynt. Als onvoorwaardelijk trouwe lezers van de avonturen van Thorgal hebben jullie dus zonder moeite de naam gevonden van de Stad van de Verloren God, Mayaxatl, en weten jullie ook dat de God Ogotai niemand minder dan de vader van onze held is! We hoefden toen alleen nog een gelukkige winnaar aan te wijzen. Die werd uiteindelijk met behulp van het lot bepaald — en dat wees Marcel de Devne uit Gent aan als de gelukkige. Maar dat speelde zich allemaal einde vorig jaar af. Intussen heeft Marcel, niet alleen in het gezelschap van zijn vrouw maar ook van Thorgal-tekenaar Grzegorz Rosinski, inderdaad een week in Noorwegen doorgebracht, waar het Verkeersbureau een aantrekkelijk programma voor hem had samengesteld**

### ONVERWACHT BEZOEK

De reis begon voorspoedig. Op [illegible] moment was [illegible] naar [illegible] vliegveld van Brussel. Meneer en mevrouw de Devne waren er [illegible] onze held Grzegorz [illegible] gekend om naar Oslo te vliegen. De vertegenwoordigster van vliegmaatschappij Sabena, de vriendelijke mevrouw van der Heyden, [illegible] trakteten bij het vertrek [illegible] erms dermate [illegible] alle [illegible] Nee, we [illegible] dat het [illegible] overgeschakeld [illegible] vliegen [illegible] voordat we [illegible] van [illegible] gekeerd. Dat [illegible] Marcel [illegible] ik heb altijd [illegible] de wedstriden [illegible] georganiseerd. Toch is dit [illegible] keer dat ik iets win. En deze keer

## DE TIJD VAN DE VIKINGEN

Het was in de tijd van de Vikingen tussen 800 en 1030 na Christus dat Noorwegen een rol in de wereldgeschiedenis speelde. Dit tijdperk werd begrensd door twee belangrijke gebeurtenissen: de eenwording van het land in de vorm van een koninkrijk en de vervanging van de heidense godsdienst door het christendom. Aan boord van hun zeschepen voeren de Vikingen de oceaan op, soms om te plunderen, soms om te emigreren naar verre landen in het westen en oosten. Zo kwam een einde aan de afzondering van Noorwegen en ontstond rond de Noordzee een Vikingrijk dat zich uitstrekte tot Groenland en IJsland. Leif Erikson en zijn mannen die in 1002 uit IJsland vertrokken, waren de eerste Europeanen die de Atlantische Oceaan overstaken en Noord-Amerika bereikten. Overblijfselen van hun aanwezigheid aan de andere kant van de oceaan werden aangetroffen in New Foundland.

Het Vikingmuseum in Oslo bezit drie van deze duizend jaar oude drakkars die ontdekt werden aan de oevers van de fjord waar ze begraven waren in reusachtige koningsgraven. Een daarvan werd aan het begin van de eeuw in Oseberg opgegraven en was voor zijn laatste reis vol geladen met kostbare voorwerpen, instrumenten en werktuigen die een zeer nauwkeurig beeld geven over de manier van leven en de artistieke capaciteiten van de Vikingen.

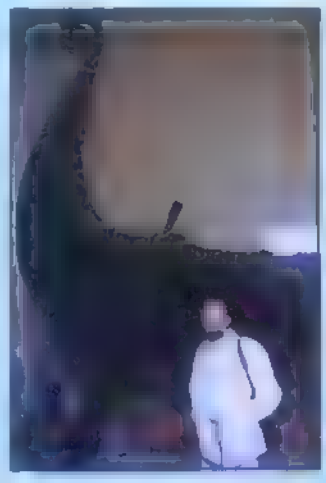

Je zult er de sporen van weerzien in de volgende avonturen van Thorgal.

De houten kerk in Go.

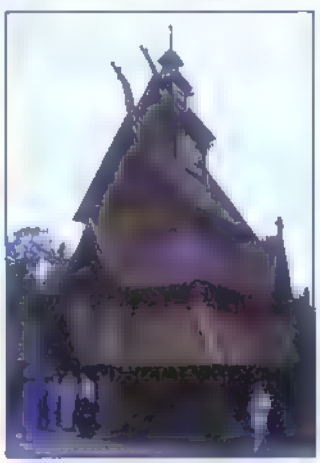

De «Ra»: volledig opgebouwd in papyrus.

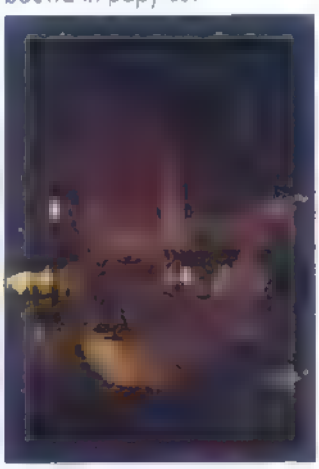

heb ik niet zomaar iets gewonnen maar echt de hoofdprijs!» Hij kan het haast niet geloven.

Het is half vier in de middag als we eindelijk op het vliegveld Fornebu landen. Een minibus wacht ons op en brengt ons naar het luxueuze Triangel-hotel aan het Holbergplein, dat in het hart van de stad ligt. We hebben een paar uur om ons te installeren, ons wat op te frissen en aan onze nieuwe omgeving te wennen. Die avond zijn we uitgenodigd door het Verkeersbureau, dat ons mee uit eten neemt in een karakteristiek, erg oud gebouw dat is omgetoverd in een fraai en uitstekend restaurant. Dat wordt onze eerste kennismaking met de Noorse keuken. Daarna een wandelingetje voor de spijsvertering door de lange lanen van het centrum, om een beetje sfeer op te snuiven en volop te genieten van een omgeving die heel anders is dan thuis. In dit land waar de winters ontzettend streng zijn, zijn de mensen daarentegen een en al warmte.

Er heerst een verbazingwekkende, rustgevende stilte, die je meteen opvalt. Toch telt Oslo, net als elke grote stad, een zeker aantal misdadigers. Tegen zes uur in de ochtend vluchtte een inbreker die door de politie werd achtervolgd, de kamer van Grzegorz Rosinski in! Die slaapt echter zo diep dat hij er nauwelijks iets van heeft gemerkt. Hij dacht dat hij een nachtmerrie had gehad en sliep weer rustig in... Wie schetst zijn verbazing toen hij wakker werd en de direkteur zich kwam verontschuldigen voor de overlast. Zijn eetlust was er in elk geval niet minder om. Het Noorse ontbijt is uitermate overvloedig: diverse soorten vis, vleeswaren, graanproducten, eieren, vruchtensap, koffie.. Oef!

### EEN EERSTE DAG VOL ONTDEKKINGEN

Ons eerste toeristische bezoek brachten we aan het beroemde Gustav Vigeland-park, genoemd naar een beroemde Noorse beeldhouwer. Het vroegere atelier en het huis van de kunstenaar zijn bewaard gebleven en ze bevatten duizenden beelden, tekeningen en bladen grafiek. Overweldigend! Maar toch waren we vooral nieuwsgierig naar het vermaarde Vikingmuseum. De bijzondere drakkars van Gokstad, Oseberg en Tune vormen een van de belangrijkste attracties in Oslo. Ook is er een massale hoeveelheid archeologische vondsten te bewonderen. Zoals te verwachten was, voelde Grzegorz Rosinski zich er helemaal thuis. Met zijn camera in de aanslag bekeek hij nauwkeurig de pronkstukken van de verzameling. Het resultaat daarvan zie je vast en zeker terug in het volgende avontuur van Thorgal.

Daarna gaan we naar het Norsk Folkemuseum. Gelukkig beschikken we over een minibus die ons van de ene plek naar de andere brengt! Hier, onder de bomen zijn de 170 huizen verzameld die elk karakteristiek zijn voor een streek in Noorwegen, waaronder een schitterende kopshouten kerk uit Gol, die dateert uit de dertiende eeuw. Aan de ingang staan reusachtige gebouwen met daarin tapijten, religieuze voorwerpen, werktuigen, meubels, kleding, juwelen... ze geven een beeld van het dagelijks leven van de Noorse

De monumentale fontein in het Park Gustav Vigeland

Aan boord hiervan, heeft Amundsen de Zuidpool bereikt.

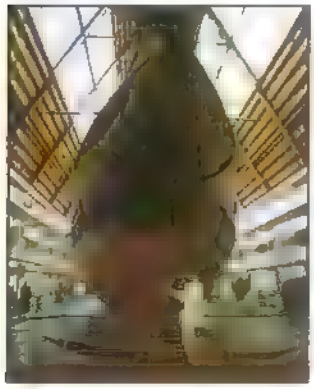

boeren en burgers. We brengen er ook een bezoek aan de werkkamer van Ibsen, een van de beroemdste Scandinavische schrijvers. Er is ook een afdeling aan de Lappen gewijd.
Het culturele voedsel draagt zeker bij tot een goede geestelijke gezondheid. Maar ondertussen rammelt onze maag van de honger! Gelukkig worden we verwacht in restaurant Holmenkollen, een van de meest befaamde gelegenheden van de hoofdstad. Opgepast! Neem de gerechten tot je in de volgorde die door de plaatselijke gebruiken wordt voorgeschreven. Dat wil zeggen: eerst een bord koude vis, gevolgd door een bord met koude vleesgerechten. Daarna opnieuw vis, maar ditmaal warm, en warm vlees met salade! Het is behoorlijk veel, maar toch heerlijk... En we zijn weer in staat aan een volgende ronde langs de musea te beginnen. Het zijn er ongelofelijk veel, en ze zijn heel verschillend: in het Historisch Museum is de Noorse geschiedenis vanaf de prehistorie te volgen, terwijl het Nationaal Museum werk tentoonstelt van alle grote schilders en beeldhouwers uit heel Europa...

**IN DE BOOT!**

De baai is bezaaid met talloze eilandjes. Een daarvan, Bygdøy, wordt vandaag door ons bezocht. Er staat een uiterst origineel museum dat uniek in de wereld is: het museum van Kon-Tiki, genoemd naar het vlot waarop de beroemde zeevaarder en geschiedkundige Thor Heyerdahl en zijn vijf metgezellen zich door de wind en de zeestromingen van de Stille Oceaan lieten meenemen en zo een ware odyssee van 8.000 km te volbrengen, van Callao in Peru tot aan het eiland Raola in Polynesië. Op die manier wilden ze bewijzen dat het mogelijk was dat de Zuidamerikaanse indianen al heel vroeg in staat waren deze oceaan te steken. In het museum zijn diverse getuigen van deze expeditie te vinden, waarbij vooral een replica van de raadselachtige beelden op Paaseiland opvalt, die 9,50 m hoog is. Verder staat er ook de «Ra», de boot die helemaal van papyrusstengels en -bladeren is gebouwd en waarmee Heyerdahl en een bemanning van zeelui uit acht verschillende landen in 1970 de Atlantische Oceaan overstaken. Daarmee wilden ze aantonen dat de Afrikanen nog eerder dan Christoffel Columbus de nieuwe wereld bereikt konden hebben.
Op Bygdøy kan ook een bezoek worden gebracht aan de «Fram», het beroemde poolschip dat door Colin Archer uit Larvik werd gebouwd voor de expeditie van Fridtjof Nansen in 1803. Het werd ook gebruikt voor de expeditie van Otto Sverdrup in 1898. Maar toch heeft het zijn bekendheid vooral te danken aan Roald Amundsen. Die gebruikte het schip namelijk in 1910 om de Zuidpool te bereiken. Terwijl Marcel en zijn vrouw Bergen bezoeken, de fascinerende hoofdstad van de fjorden die tussen zeven bergen in ligt, waar schilderachtige houten huizen staan en waar de componist Edward Grieg is geboren, gaan wij ondertussen in Oslo op onderzoek uit. Het fort en het kasteel van Akershus zijn een bezoek waard. Deze koninklijke woning werd tegen 1300 gebouwd door de laatste koning in het geslacht van de Haralds, namelijk Hakon V Magnusson. Het werd in 1527 zwaar beschadigd door een brand en later gerestaureerd door Christiaan IV, die het middeleeuwse fort veranderde in een sierlijk renaissance-kasteel. Tegenwoordig worden er de hoge gasten van de Noorse regering ontvangen.
Hoe zouden we Noorwegen kunnen verlaten zonder ook maar één keer over een van de befaamde fjorden te hebben gevaren? Tijdens ons verblijf hebben onze winnaars het voorrecht gehad enkele van de mooiste en meest indrukwekkende te zien. Wij hebben ons tevreden gesteld met een tochtje door de fjord van Oslo. Het is niet een van de spectaculairste en hij wordt doorkruist door talloze veerboten, maar toch blijft het een van de charmantste fjorden. **J.L.L.**

research en fotografie: **I. Wets**

# SMAKELIJK ETEN!

De Noorse keuken is uitstekend en gevarieerd. De maaltijden zijn erg overvloedig. Je begint 's ochtends tegen acht uur met een «frokost» dat bestaat uit haring, vleeswaren, eieren, salade, kaas, jam en graanprodukten. Je hebt ook recht op diverse soorten brood, die besmeerd worden met verse boter. Daarbij drink je melk, koffie of thee! De haring wordt op diverse manieren klaargemaakt. De meest gangbare manier is de «sursild», gemarineerd met ui en laurier. Maar de haring wordt ook gegeten met tomaten- of mosterdsaus, of gemarineerd met dille. De «gjetost» is een andere nationale specialiteit. Het is een bruine, vierkante kaas, zuurzoet, gemaakt van geitemelk.
Het «formiddagsmat», tussen twaalf en twee uur, is een «frokost» met meerdere warme gerechten: gerookte zalm met roereieren, gehaktballetjes van rund- of rendiervlees, diverse toetjes... En daarbij wordt bier of wijn gedronken. Je krijgt natuurlijk zalm aanbevolen. Maar proef ook de «fenalar» (gedroogd schapevlees). Wie van bier houdt, kan het best het erg lichte «brigg» nemen. Als je in de buurt van Bergen komt, vraag dan vooral om de locale specialiteiten, met name de «fiskesuppe» (vissoep). Bestel in het midden van het land een «syltelabber» (gemarineerde varkenspoot). En trakteer jezelf vooral ook op de sappige verse garnalen die in de havens worden verkocht.

Vreemd! U zegt «vreemd»! In elk geval zijn deze Noorse gerechten lekker, gevarieerd en vooral wel voorzien...

# HUGO HET KASTEEL DER MEEUWEN

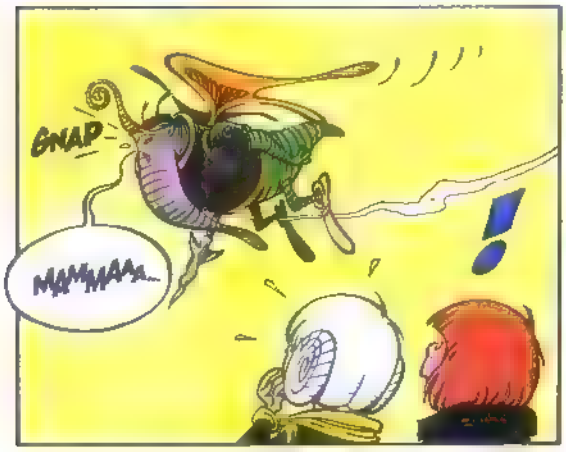

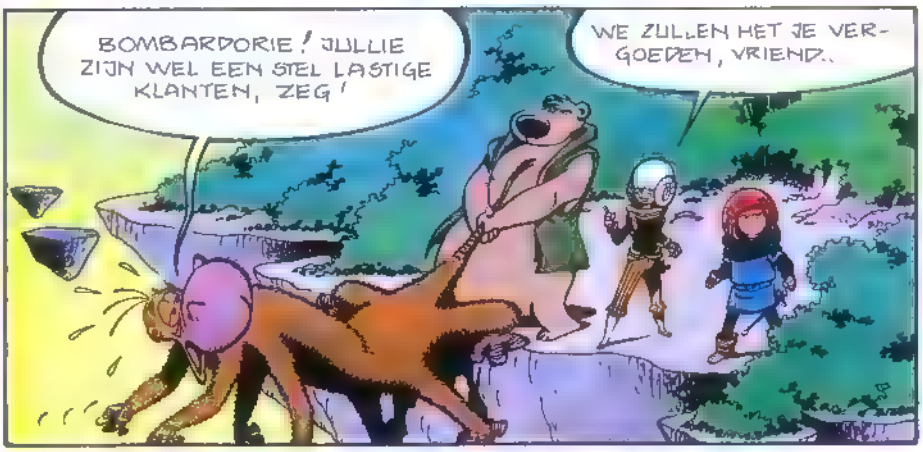

**SAMENVATTING:** Misminne heeft haar blaaskaken het bevel, Luciole en de cardopaal bij haar te brengen ! Maar onze vrienden kruisen hun weg op het moment dat ze een gevaarlijke ravijn willen oversteken ! En de verstrooide Narcisse wordt opgeslokt door een blaaskaak. .

OP DAT OGENBLIK

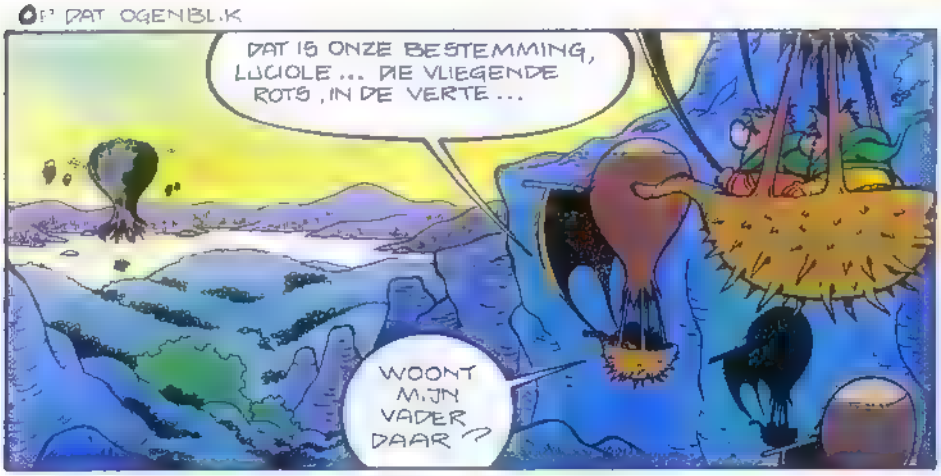

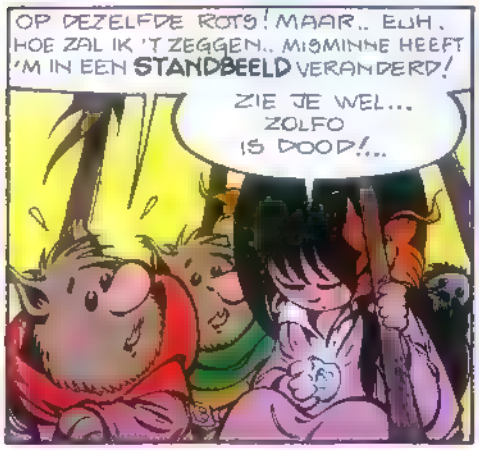


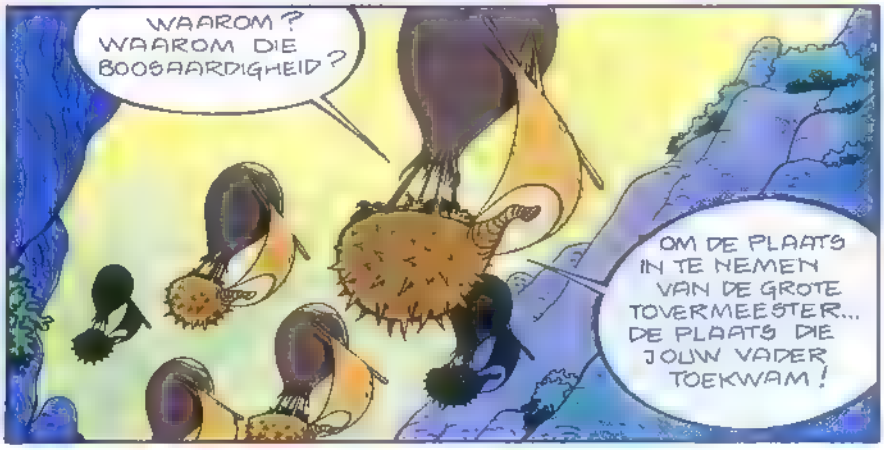

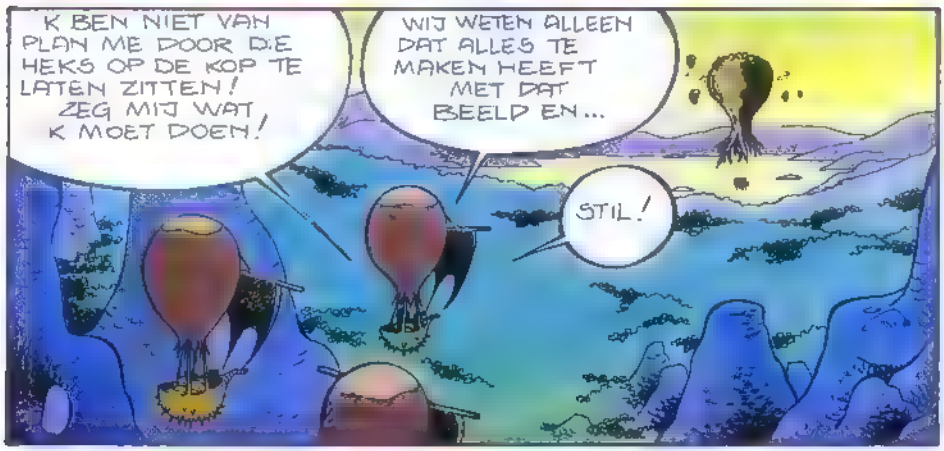

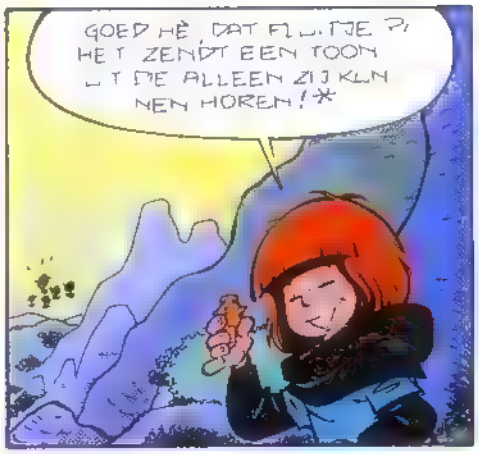

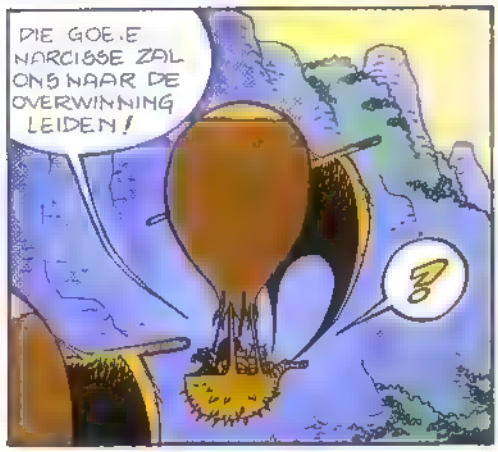


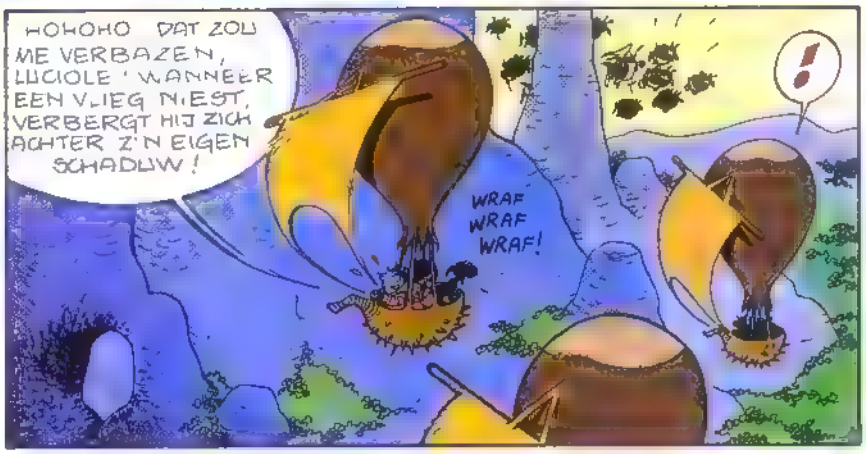


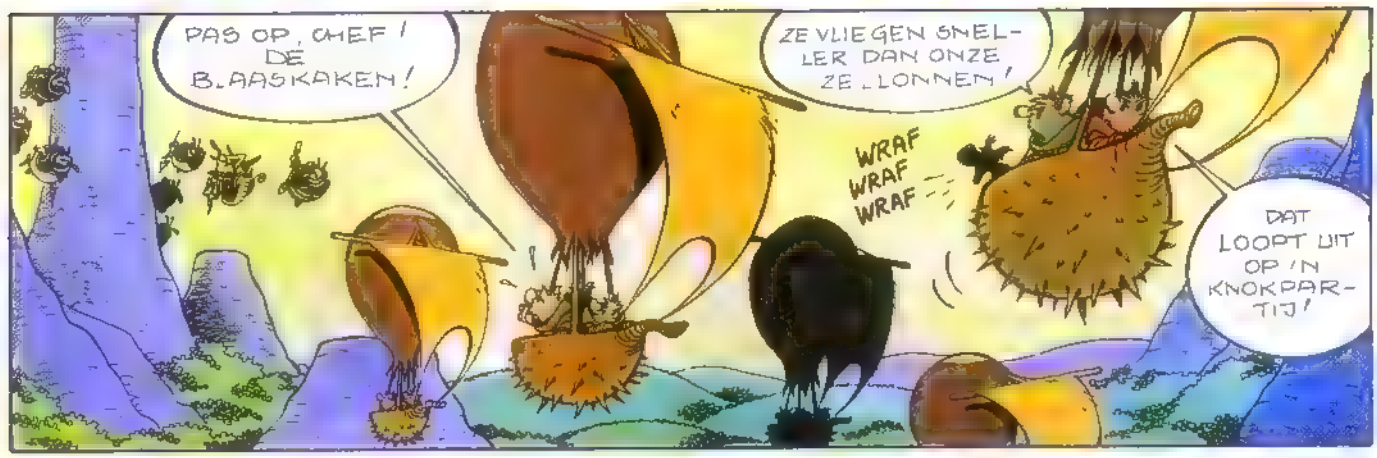


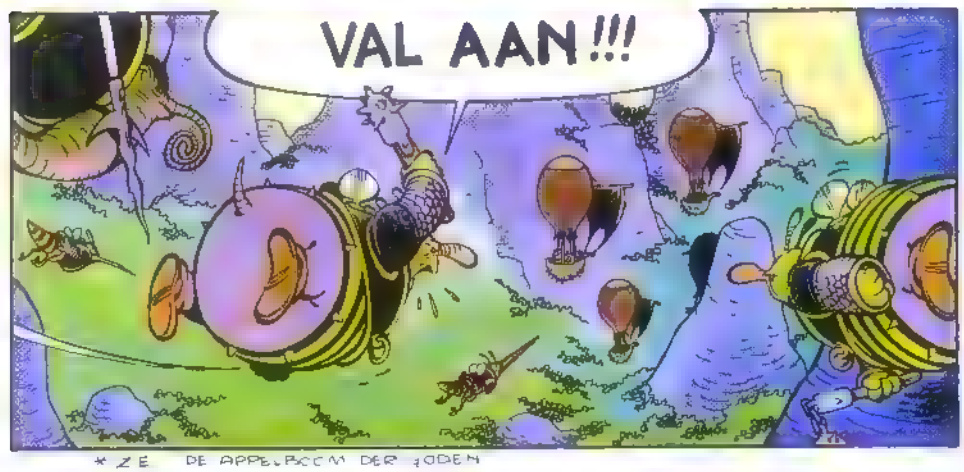


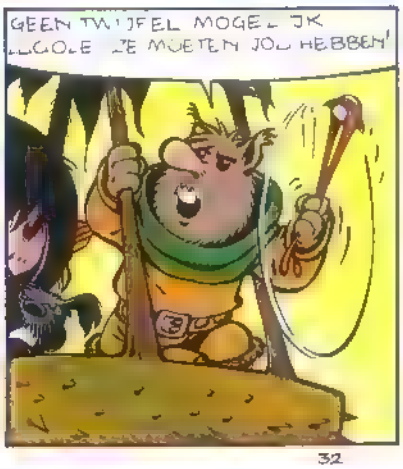


* ZIE DE APPELBOOM DER GODEN



wordt vervolgd

# DOMMEL

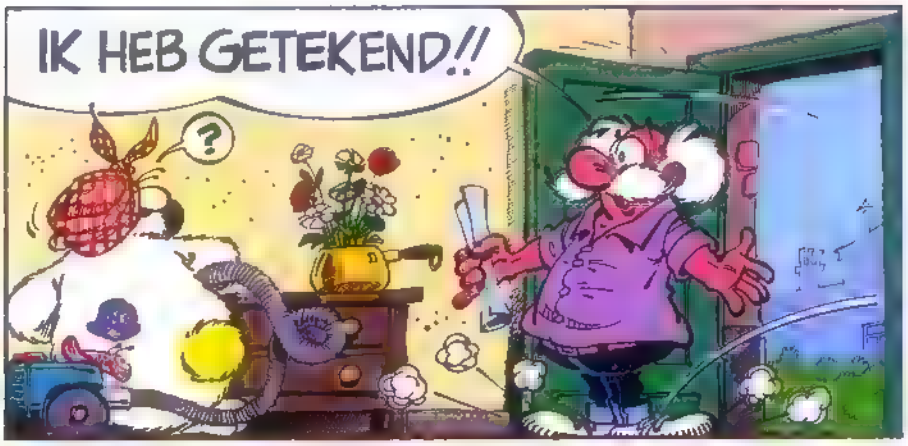
IK HEB GETEKEND!!
?

MIJN DROOM GAAT WERKELIJKHEID WORDEN IK GA EEN STOOMBOOT KOPEN, EEN ECHTE.! ALS BOUWPAKKET.!.
PER POST
"DO IT YOURSELF" DOE HET ZELF
IN DIVERSE ZENDINGEN
-SMAK

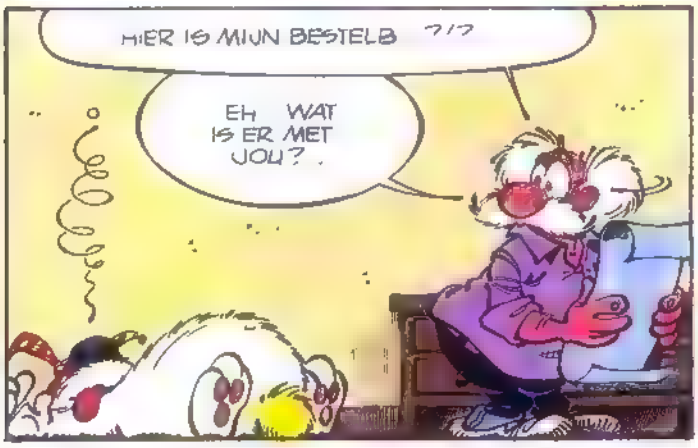
HIER IS MIJN BESTELB ???
EH WAT IS ER MET JOU?.

EEN STOOMBOOT PER POST, EN DAN OOK NOG ALS BOUWPAKKET.!!!... IS ER SOMS EEN ZEKERING IN JE BOVENKAMER DOORGESLAGEN???

HEB JE ER WEL OVER NAGEDACHT WAT DIT ALLEMAAL MET ZICH MEEBRENGT? DRIEHONDERDDUIZEND TON SCHROOT IN DUIZENDEN POSTPAKKETJES IN EEN FREQUENTIE VAN ÉEN PAKKET PER WEEK.!!!
EN DE RUIMTE DIE DAT INNEEMT!

HET KOST DUIZEND JAAR OM DIE BOOT IN ELKAAR GEZET TE KRIJGEN!
TEGEN DIE TIJD ZAL IK AL GEK ZIJN

'NS KIJKEN WAT ER ALLEMAAL OP DIE BESTELBON STAAT?.

ZIE JE WEL?... IK HAD HET KUNNEN WETEN!
WAT?

DE KLEINE LETTERTJES! DIE ZO KLEIN ZIJN DAT JE ZE MET EEN MIKROSKOOP MOET LEZEN! HEB JE DIE GEZIEN?
EH EUH

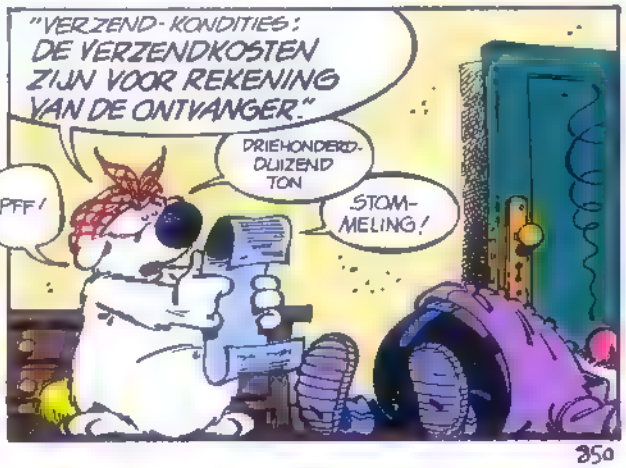
"VERZEND-KONDITIES: DE VERZENDKOSTEN ZIJN VOOR REKENING VAN DE ONTVANGER."
DRIEHONDERDDUIZEND TON
PFF!
STOMMELING!

Lupa

# DOMMEL

PAS VERSCHENEN BIJ DE LOMBARD UITGAVEN! "VEEL LIEFS VOOR DOMMEL"

HIJ WACHT OP ZIJN EERSTE ZENDING, DAN KAN-IE MET HET BOUWEN VAN ZIJN STOOMBOOT BEGINNEN

HIJ STAAT TE POPELEN, WANT DE POSTBODE KAN ELK MOMENT KOMEN

NIET IN STAAT ELKE MAAND DE EINDJES AAN ELKAAR TE KNOPEN, EN NU W.L. MENEER OPEENS EEN BOOT GAAN BOUWEN

NIET TE GELOVEN!

HIER!

?

ER ZIJN MENSEN DIE ZICH ECHT NERGENS VOOR SCHAMEN!!!

EAU

BAH

BRIEVEN, DRUKWERK, PAKKETJES, VERKIEZINGSFOLDERS, CATALOGI, DAGBLADEN EN DAN NU OOK NOG EENS DE EERSTE ONDERDELEN VAN EEN SLOEP !!!

HARTELIJK DANK, BESTE POSTBODE

BIJGEVOEGDE FAKTUUR BETALEN EN VERVOLGENS HET PAKKET OPENMAKEN.

IK BETAAL AL

EAU

BOOT

BAH

MADE IN TAIWAN

SCRITCH SCRITCH SCRATCH

EN DAN TE BEDENKEN DAT DIT HET BEGIN NOG MAAR IS

Alleen voor Nederlandse lezers

# Dit geweldige exclusieve Dommel horloge is voor jou!

Het eerste echte Dommelhorloge van ouderwetse kwaliteit in een roestvrijstalen kast en met bewegende oogjes.

**Als je nu een abonnement neemt op Kuifje is dit fantastische Dommel horloge voor jou. (En het is nergens te koop!)**

Bon of briefkaartje opsturen naar Weekblad Kuifje.
Afd. Abonnementen — Postbus 77 — 5126 ZH Gilze

BON

**Ik neem een halfjaar abonnement (26 nrs. voor f 65,-) op het weekblad Kuifje en kies als welkomstgeschenk:**

☐ **Dommelhorloge**

☐ **Een eenmalige korting van f 10,- op het eerste abonnementsgeld. Ik betaal dan geen f 65,-- maar f 55,--.**

* aankruisen wat je kiest.

Naam: .....
Adres: ..... nr.:
Postcode: ..... Plaats:
Geboortedatum: .....

Voor de betaling wordt een acceptgirokaart toegestuurd.

Opletten leesportefeuillelezers svp niet in dit blad knippen, maar bon overnemen of briefkaartje sturen.

**Deze aanbieding is alleen voor Nederland geldig.**

# Detectives in de strip

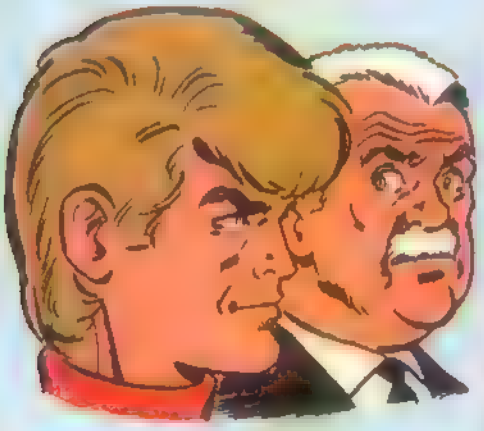

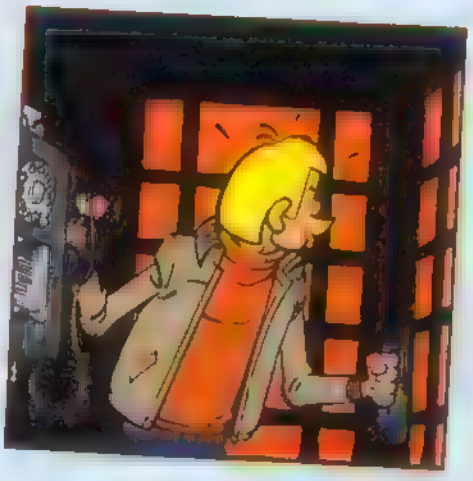

## STRIPHELDEN VOLGEN HET SPOOR

Striphelden grijpen elke gelegenheid aan om hun nieuwsgierige neus in andermans zaken te steken. Nieuwgierigheid is ze blijkbaar aangeboren. Stripspeurders kunnen de meest uiteenlopende beroepen hebben: ze kunnen verslaggever zijn zoals *Kuifje* of *Rik Ringers*, of schrijver zoals Melvin Z. Woodworth in *Op zoek naar Peter Pan* van Cosey, of zelfs toneelspeler zoals *Barelli* van Bob de Moor. Anderen zijn gepensioneerd, zoals kolonel b.d. *Clifton*, maar bij voorkeur oefent een stripspeurder geen enkel of hoogstens een onduidelijk beroep uit . . .
Toch zijn er ook genoeg striphelden die zich voor hun speurwerk laten betalen. Politieagenten bijvoorbeeld, maar over "de sterke arm van de wet" zullen we het een volgende keer hebben. Nu richten we onze aandacht op een groep speurders die onderzoek verricht "in opdracht van particulieren": de privé-detective.

## Geheimzinnige coulissen

De beroemdste detective aller tijden is zonder twijfel *Sherlock Holmes*, de briljante Engelsman met de haakneus die door zijn schepper Arthur Conan Doyle werd voorzien van een bewonderende en wat suffe assistent, dokter Watson. De avonturen van Holmes werden talloze malen herdrukt en verfilmd, maar de invloed van Conan Doyles schepping op het stripverhaal was relatief gering. Hoogstens wordt de draak met hem gestoken, bijvoorbeeld door Dommel wanneer die zich als Sherlock Holmes uitdost om "De zaak van de Ardeense worst" op te lossen. Er is echter één stripdetective die overduidelijk op Holmes is geïnspireerd: de al eerder genoemde Engelse kolonel Harold Wilberforce Clifton, net als zijn voorbeeld op en top Brits, een gentleman en een verwoed pijproker. Cliftons geestelijke vader was de tekenaar Raymond Macherot, die ook *Chlorophyl* bedacht. Daarna gingen zijn avonturen van hand tot hand. Ze werden overgenomen door Turk en Bob de Groot, en de meest recente verhalen, *Laatste voorstelling* bijvoorbeeld, werden getekend door Bédu.
Ook *Janssen & Janssens*, de speurende tweeling uit Kuifje, zijn ongetwijfeld gentlemen. Maar hun feilloze vermogen geen enkele klaarheid in wat voor zaak dan ook te brengen, is even spreekwoordelijk als de doofheid van Professor Zonnebloem. Maar onverzettelijk volgen ze het spoor, al is het helaas over het algemeen het verkeerde spoor. Nee, het echte speurwerk in de strip moet door Kuifje zelf worden gedaan - en door Bobbie, niet te vergeten.
Sherlock Holmes werd regelmatig geassisteerd door een groepje jongens, dat de Baker Street Irregulars werd genoemd. Die hulpvaardige jonge speurders dienden als voorbeeld voor *Sydney Bruce*, een jonge detective die werd bedacht door Carin en Rivière, die ook de makers zijn van *Victor Sackville, spion van George V.* Zijn avonturen spelen zich af in de betoverend geheimzinnige coulissen van de Londense theaterwijk, aan het begin van deze eeuw. De verhalen, zoals het eerste deel *De blauwe Indiër*, hebben hier en daar een bovennatuurlijk tintje. Datzelfde geldt voor een andere speurder, die ongeveer dezelfde leeftijd heeft als Sydney Bruce: *Edmund Bell* van tekenaar René Follet, wiens belevenissen zijn gebaseerd op het werk van de schrijver Jean Ray. Ook Edmund Bell voelt zich onweerstaanbaar tot het speurwerk aangetrokken en ondanks zijn jonge leeftijd staat hij zijn mannetje, zoals bijvoorbeeld te lezen is in *De duivelse koorden*. Het werk van de veelschrijver Jean Ray is weer ongelooflijk populair, zoals ook blijkt uit een tweede stripserie die op zijn verhalen is gebaseerd: de avonturen van *Harry Dickson*, bijgenaamd "de Amerikaanse Sherlock Holmes". Met Holmes heeft Dickson eigenlijk weinig te maken. Eerder lijkt hij een vroege voorloper van James Bond. *De bende van de spin* en *De beulsknechten* zijn tamelijk harde misdaadverhalen waarin Dickson het moet opnemen tegen een bende met aan het hoofd de duivels slimme Georgette Cuvelier. Al met al veel actie, maar geen

spoor van het doordachte speurwerk van de echte Holmes...

## Te huur, maar niet te koop

Aan het einde van de jaren twintig maakte het detectiveverhaal een revolutionaire ontwikkeling door. Schrijvers als Dashiel Hammett en Raymond Chandler introduceerden een nieuwe figuur: de Amerikaanse privé-detective. In hun verhaal was een moord niet langer een raadseltje dat de speurder mocht gebruiken om zijn slimheid te demonstreren. Integendeel, het waren harde, realistische verhalen. Dashiel Hammett was zelf jarenlang detective geweest, dus hij kende het vak van nabij. De detectives die hij en zijn collega Chandler bedachten, waren eenlingen die het opnamen tegen een corrupte maatschappij. Ze weigerden het spelletje mee te spelen: ze waren te huur, maar niet te koop.

De boeken van Dashiel Hammett en Raymond Chandler werden vooral beroemd door de verfilmingen van *The Maltese Falcon* en *The Big Sleep*, waarin Humphrey Bogart de hoofdrol speelde. Hoewel Chandler voor zijn beroemde held Philip Marlowe eerder aan Cary Grant had gedacht, werd Bogart de belichaming van de privédetective in een lange regenjas en met een slappe vilthoed op het hoofd. De man die alles al heeft gezien en weinig zin heeft om het nog een keer terug te zien.

De invloed van Chandler en Hammett op collega-schrijvers, op filmers en op striptekenaars is enorm geweest. Vrijwel elke privé-detective of politieagent die je in een strip ziet opduiken, roept herinneringen op aan hun helden Marlowe en Sam Spade. Blijkbaar houden stripmakers en hun lezers ervan zich te identificeren met de cynische eenling, die weliswaar gehavend raakt maar toch weet te overleven. Het mooiste voorbeeld van een strip die onmiddellijk teruggaat op de traditie van Chandler en Hammett is *Sam Pezzo* van Vittorio Giardino. Ook Pezzo leeft, net als Marlowe en Spade, aan de rand van de samenleving, en wat hij daar ziet en meemaakt maakt hem niet vrolijker; in dat opzicht zeggen de titels van zijn twee eerste albums genoeg (*Beroep: bastaard* en *Shit City*). Maar verkijk je niet op dat weinig opgewekte wereldbeeld: op detectivegebied - en ook daarbuiten - is Sam Pezzo een van de sterkste strips die de afgelopen jaren verschenen is. De tekeningen zijn sober zwart-wit maar schitterend van sfeer, de verhalen zitten goed in elkaar en sluiten als een bus: zijn grote voorgangers zouden er eer mee hebben ingelegd.

Ook de verhalen over *De P.I. van Hollywood* door Berthet, Rivière en Bocquet zoeken aansluiting bij de zogenoemde *hard boiled*-traditie van Chandler en Hammett. Hoofdpersoon is de detective Hippolyte Finn, wiens kantoor in Hollywood is gevestigd. Het spreekt vanzelf dat het merendeel van zijn cliënten in de filmwereld te vinden is en dat af en toe een bekend gezicht opduikt. In het eerste verhaal, waarin Finn de moord op regisseur Charles Anderson in opdracht van diens dochter op moet lossen, zijn bijvoorbeeld de befaamde griezelacteurs Boris Karloff en Bela Lugosi te herkennen. In het tweede verhaal, *Amerika*, neemt hij het op tegen nog grotere schurken als hij in Hollywood op een nazicomplot stuit.

## Slechte drank en slechte vrouwen

Een Franse versie van de privé-detective is terug te vinden in de verhalen van *Nestor Bruma*, die tekenaar Jacques Tardi maakte op basis van boeken van de schrijver Léo Malet uit de jaren veertig en vijftig. *120, Rue de la Gare* en in mindere mate *Sluiers over de Pont de Tolbiac* zijn wat ouderwets van opzet: in de mondhoek van Nestor Bruma bungelt niet de sigaret van Philip Marlowe, maar de pijp van Sherlock Holmes. Toch stijgen de albums ver uit boven de middelmaat van de meeste detectiveverhalen. Vooral *Sluiers over de Pont de Tolbiac* is een hoogtepunt in het genre: sfeervol, spannend en met een serieuze ondertoon.

Dat laatste kan volstrekt niet gezegd worden van andere Franse stripdetectives zoals *Abel Dopeulapeul* van Loro en *Jack Palmer* van Pétillon, waar ongenadig de draak wordt gestoken met alle tot cliché's afgesleten eigenaardigheden van de privédetective. De grappen zijn niet altijd even subtiel en doeltreffend, maar een verademing voor iedereen die wel eens genoeg krijgt van alle slechte drank en slechte vrouwen in de talloze verhalen over imitatie-Philip Marlowes...

## Eeuwige verkoudheid

Een andere Franse privé-detective is *Bob Fish* van Yves Chaland. Hij is enigszins geïnspireerd op het Amerikaanse voorbeeld van de jaren veertig, maar meer nog op strips uit de jaren vijftig en zestig zoals *Jan Kordaat* van Jijé en vooral *Felix* en *Guus Slim* van Maurice Tillieux. Bob Fish was een vrij kort leven beschoren (er verscheen niet meer dan één album met zijn belevenissen), maar een andere nieuwe detective kreeg in enkele jaren een enorm succes: de jonge *Jerome K. Jerome Bloks* van Dodier. Hij draagt een vilthoed en een regenjas, maar met zijn bril en zijn eeuwige verkoudheid is hij op het eerste gezicht een weinig indrukwekkende en zelfs nogal stuntelige verschijning. Nooit zal hij lijken op Humphrey Bogart of Robert Mitchum, van wie hij foto's boven zijn bureau heeft opgehangen. Maar tegenover de soms bizarre raadsels die hij moet weten op te lossen, bewijst hij zich niet ten onrechte detective noemt. En ondanks de hier en daar nogal gezochte verhalen is Jerome Bloks steeds een sympathiek en geloofwaardige figuur: een privé-detective die je buurjongen had kunnen zijn.

Vrouwen spelen in de meeste privé-detectiveverhalen een ondergeschikte rol. Vaak zijn ze niet meer dan de al dan niet betrouwe opdrachtgever van de detective, of moet ze haar charmes in de strijd werpen om af hem te leiden van de on aangename waarheid. Toch zijn er ook vrouwelijke detectives, hoewel ze sterk in de minderheid zijn. *Carrat Vandall* van tekenares Dé Carpentrie bijvoorbeeld. In het album *Loozer* bewees ze dat ze volstrekt niet onderdeed voor haar mannelijke collega's, maar helaas hebben we na dat interessante eerste verhaal weinig (zeg maar gerust niets) maar van haar vernomen.

De meeste privé-detectives, van welk geslacht ook, opereren in hun eentje. Hoogstens hebben ze de beschikking over een secretaresse, die zich bezighoudt met het aannemen van de telefoon en het regelen van de administratie. Monique Paragon werkt echter op een grotere schaal. Ze is eigenaresse van het bureau Paragon Securité met als meest opvallende werknemer *Matt Marteau*, een Clint Eastwood-achtige held die zich aan god noch gebod lijkt te storen. In het eerste verhaal, *Zonder twijfel*, dat werd geschreven door Martin Lodewijk en getekend door Bart van Erkel, moeten Mart Marteau en zijn werkgeefster het opnemen tegen een neo-nazistische terreurorganisatie.

## Tegen beter weten in

De detective is een universele figuur, net als de journalist of de politieagent. Zijn avonturen zouden zich op alle plaatsen en in alle tijden kunnen afspelen: overal gebeuren wel dingen die het daglicht niet kunnen verdragen. De avonturen van Dick Matena's held *Lazarus Stone* spelen zich in een verre toekomst. Lazarus Stone is een wettelijk erkende beroepsdoder, maar de letterlijk "zwarte" verhalen van Matena zijn duidelijk schatplichtig aan de sfeer die opgeroepen wordt in de romans van Raymond Chandler. Alleen laat Matena er weinig twijfel over bestaan dat de corruptie en de chaos sterker zijn dan de orde die de privé-detective uit alle macht en tegen beter weten in probeert te handhaven, en misschien is Lazarus Stone inderdaad een gemankeerde privé-detective.

Ook de onstuimige belevenissen van privé-detective, klasse B *John Difool* spelen zich af in de toekomst. In de *Incal*-verhalen waarvan hij tegen wil en dank de hoofdpersoon is, komt hij terecht in "een of andere klotezooi van letterlijk kosmische afmetingen": de strijd tussen de Incal van het Duister en de Incal van het Licht. Het thema van de verhalen van tekenaar Moebius en schrijver Jodorowsky is de strijd tussen goed en kwaad - een strijd die, zij het minder openlijk, door elke privé-detective wordt uitgevochten en waarschijnlijk met evenveel tegenzin als de held op sokken John Difool.

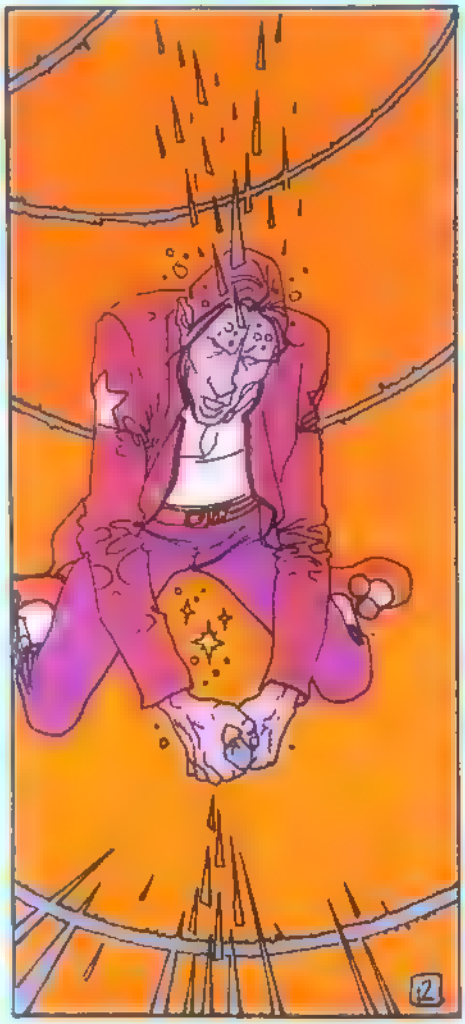

Andere privé-detectives maken een minder lange reis door de tijd. *Jan Karta* van Torti & Del Pra' heeft zich in de jaren dertig in Berlijn gevestigd. Aan den lijve ondervindt hij de opkomst van het Derde Rijk. In *Der Sturm*, het tweede verhaal uit de serie *Weimar*, raakt hij verwikkeld in een samenzwering. De nazi's zullen de Rijksdag, het Duitse parlementsgebouw, in brand steken om de schuld op hun tegenstanders te schuiven: de machtsovername die uiteindelijk zal leiden tot de Tweede Wereldoorlog.

De privé-detective is onsterfelijk. Dat werd bewezen door Denny Colt uit Central City. Roekeloos optreden maakt voortijdig een einde aan zijn carrière en hij wordt begraven op het kerkhof. Maar als de *Spirit* keert hij terug, een meedogenloze misdaadbestrijder buiten de tijd en buiten de wet. Zijn avonturen vormen

een hoogtepunt in de detectivestrip. Ze zijn tegelijk rauw, spannend en geestig. De sterk op filmbeelden gebaseerde zwart-wit tekeningen van Will Eisner, de schepper van de Spirit, geven de verhalen een uniek karakter; voortdurend neigen ze naar de perfislage en de overdrijving, maar alle buitenissige gebeurtenissen zijn in een dergelijke strip acceptabel. Eisner zelf zei daarover: "Realisme is goed maar geloofwaardigheid is belangrijker en dat kan je alleen bereiken als je de figuren zo menselijk mogelijk maakt." Die menselijkheid is de kracht van Eisners verhalen, en als het goed is ook de kracht van elke privé-detective: hij is menselijk, ook in onmenselijke omstandigheden. Misdaad loont niet, maar die wetenschap lijkt de enige winst die hij overhoudt aan zijn avonturen. Want de privé-detective (en ook dat is een cliché van het genre) wekt sterk de indruk dat ook eerlijkheid geen vetpot is, of in elk geval een weinig doeltreffende methode om snel rijk te worden.

# HAPPY IN JE HUID.

LEO BURNETT 762

## Schuim ze gaaf met Biactol. Elke dag.

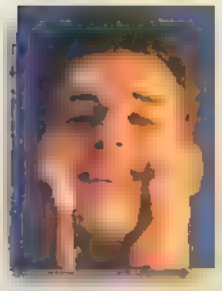

Puistjes en meeëters zijn geen drama. Maar je doet er wel iets aan. Elke dag je zeep vervangen door Biactol. De zuiverende gel in je handpalm laten schuimen, je huid wassen en naspoelen. Je voelt meteen dat het werkt en na een paar dagen kun je al merken dat je huid zuiverder wordt, gaver. Je voelt je weer happy in je huid.

1. Overtollig sebum verstopt de poriën → huidproblemen.
2. Biactol's reinigende werking → opent de poriën. Ontsmettend hoofdbestanddeel → verwijdert bakterien.
3. Perfekt schone poriën → gave, mooie huid.

# DOMMEL

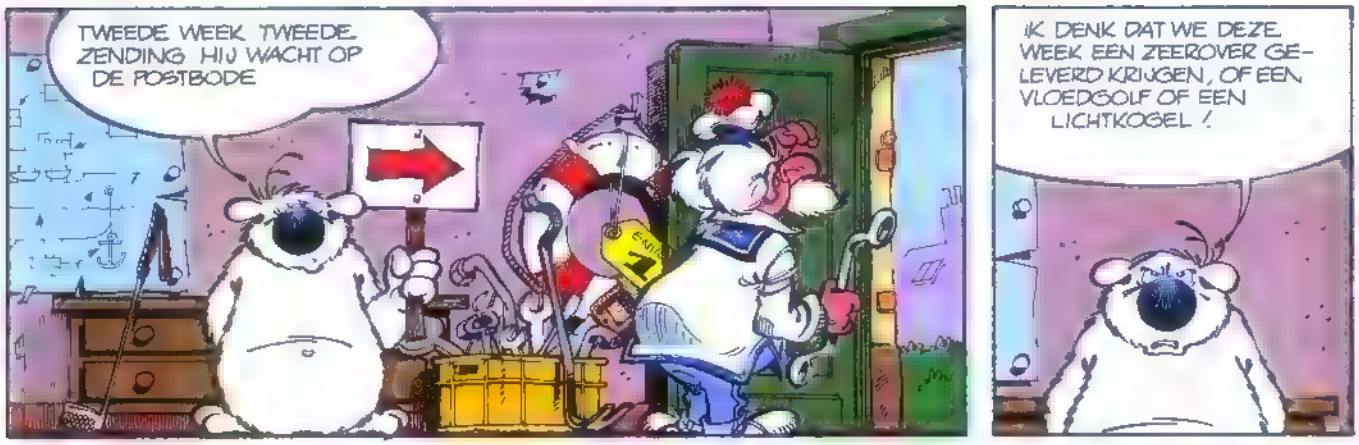
TWEEDE WEEK TWEEDE ZENDING HIJ WACHT OP DE POSTBODE
IK DENK DAT WE DEZE WEEK EEN ZEEROVER GE-LEVERD KRIJGEN, OF EEN VLOEDGOLF OF EEN LICHTKOGEL !

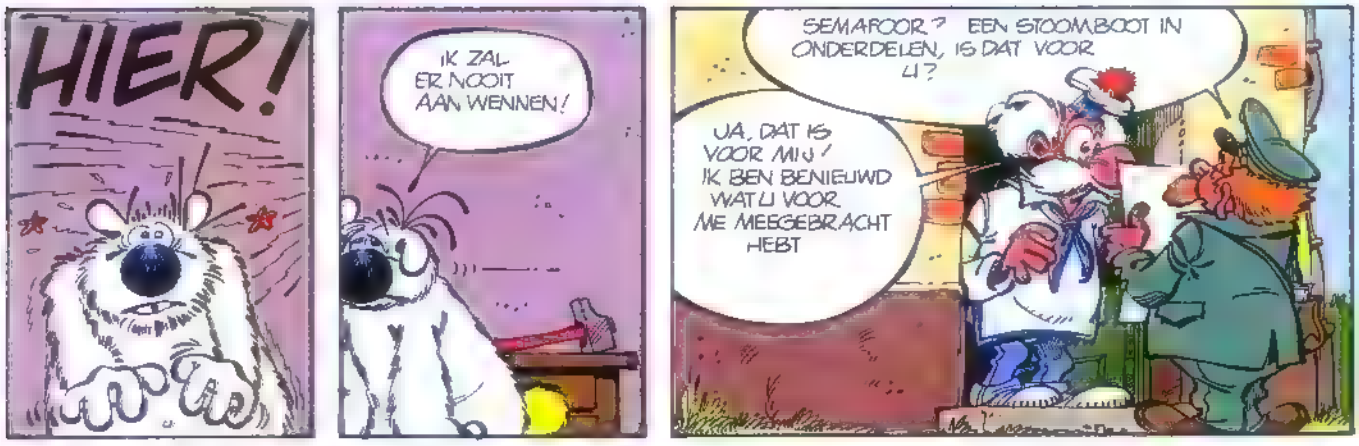
HIER!
IK ZAL ER NOOIT AAN WENNEN!
SEMAFOOR ? EEN STOOMBOOT IN ONDERDELEN, IS DAT VOOR U ?
JA, DAT IS VOOR MIJ ! IK BEN BENIEUWD WAT U VOOR ME MEEGEBRACHT HEBT

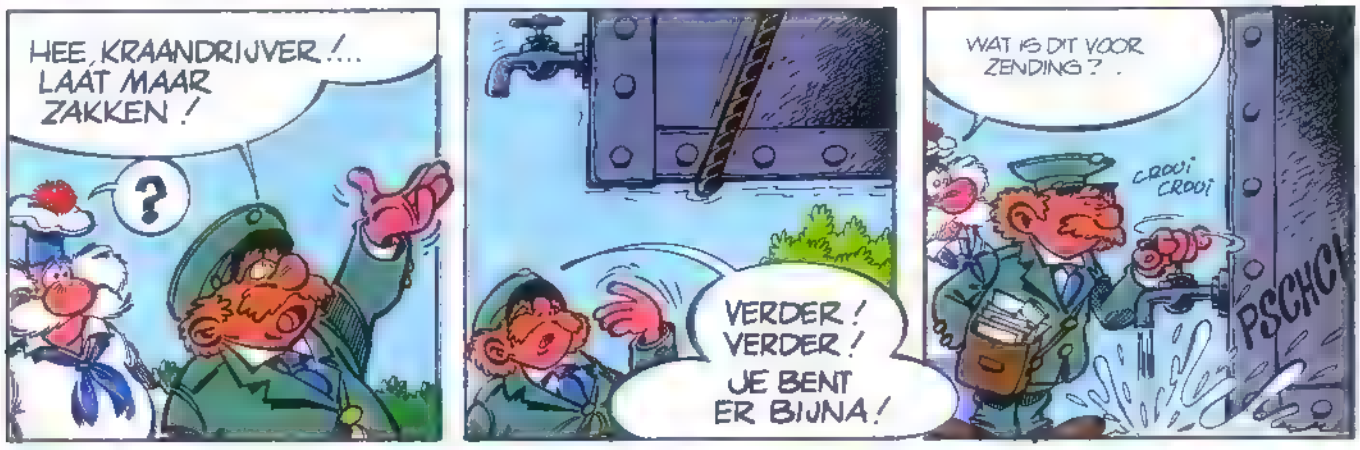
HEE, KRAANDRIJVER !... LAAT MAAR ZAKKEN !
?
VERDER ! VERDER ! JE BENT ER BIJNA !
WAT IS DIT VOOR ZENDING ?
CROOI CROOI
PSCHC!

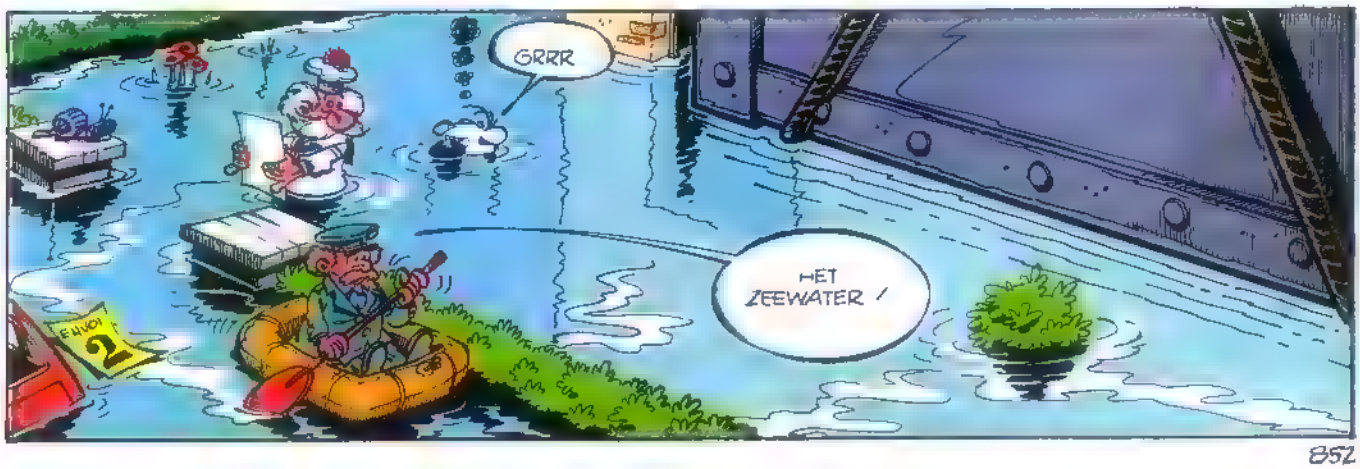
GRRR
HET ZEEWATER !

# Met gevaar voor eigen leven

**De vrijwillige strandwachters van Australië zijn ware atleten. Omdat ze zijn getraind in alle sportieve disciplines, aarzelen ze geen moment om zich in de ontzagwekkende rollende golven te storten om onvoorzichtige baders die zich in moeilijkheden bevinden, te redden. Sterker nog, als het nodig is deinzen ze er zelfs niet voor terug de strijd aan te binden met een haai. Niets schrikt hen af, want een «Life-saver» is op de allereerste plaats een deelnemer aan een opleiding voor moed en burgerzin. Een fraai voorbeeld van saamhorigheid.**

**Reddingsclubs**

Het is algemeen bekend dat de Australiërs gek zijn... op alle watersporten. Hoe kan het trouwens ook anders wanneer je over verscheidene tienduizenden kilometers kust beschikt? Even na 1900 besloot men naar aanleiding van talrijke ongelukken in dit reusachtige land reddingsclubs in het leven te roepen: de «surf saving association» telt er momenteel meer dan 230. Sommige zijn zeer bescheiden van omvang, andere daarentegen beschikken over ruime financiële middelen, want zij worden gesponsord door diverse commerciële firma's op dezelfde manier als transatlantische zeilraces of Formule 1-wedstrijden. De geldschieters zien hun namen op de boten prijken en kunnen zo op een ideale manier reclame maken, maar wat geeft het? Het is tenslotte voor een goed doel.

**Mannetjesputters, maar geen domme krachten**

Van de 55.000 begunstigers die de reddingsclubs tellen, is meer dan de helft actief lid. Deze verplichte vrijwilligers moeten een jaarlijkse contributie betalen om lid te zijn. Toch kan niet iedereen zich zomaar de titel «life-saver» aanmeten, want de selectiecriteria zijn zeer streng. Natuurlijk moet men in een perfecte lichamelijke conditie verkeren om toegelaten te worden tot de uitputtende, verscheidene weken durende training, waarbij men alle reddingstechnieken door en door leert, uiteenlopend van de eenvoudige maar doeltreffende kunstmatige ademhaling tot de moeilijkere hartmassage. Dat is niet alles, men leert eveneens de pijnlijke gevolgen van een kwallebeet te behandelen, provisorisch de wond ten gevolge van de beet van een haai te stelpen of mensen te verzorgen die door de warmte zijn bevangen of een mogelijk heel gevaarlijke zonnesteek hebben opgelopen. Kortom, men behaalt een volledig E.H.B.O.-diploma. En men moet vanzelfsprekend ook uitstekend kunnen zwemmen. Besef wel dat het aan de Australische stranden wemelt van de gevaren: sterke, vaak onvoorspelbare stromingen slepen zwemmers en plankzeilers onverbiddelijk de zee op; draaikolken zuigen alles wat in hun buurt komt naar beneden; golven van verscheidene meters hoog kunnen zwemmers bewusteloos slaan; rotsen die door de branding zo scherp als een scheermes zijn geslepen, liggen vaak onder het wateroppervlak en dan zijn er nog de haaien en andere zeedieren die ook niet zo aardig zijn...

**Vanaf de uitkijktorens zoeken scherpe blikken de dodelijke driehoek.**

Om al deze gevaren — of ze nu veroorzaakt worden door beesten of door de ontketende elementen — te kunnen afweren moeten mannen en vrouwen van alle leeftijden en uit alle lagen van de bevolking voortdurend op wacht staan op uitkijktorens of in roeiboten en onophoudelijk de koppen van de golven afspeuren met in de ene hand een verrekijker en in de andere een buks met vizier, om een haaievin of het noodsein van een surfer te ontdekken.
Voor hun eigen veiligheid wordt de zwemmers en de surfers aangeraden zich niet buiten de aangewezen beschermde zones, die door vlaggen zijn aangegeven, te wagen. Want het is natuurlijk met de beste wil van de wereld niet mogelijk in een zo uitgestrekt land de bewaking van de gehele kust te verzekeren. De redders zijn alleen maar verantwoordelijk voor een lengte van 1700 kilometers strand. En dat is al niet eens zo slecht...

**Hun trots: levens redden**
Een kustbewakingsploeg bestaat meestal uit vijf of zes «dapperen». Bij het minste teken van nood of gevaar voor een recreant springt een «life saver», die met een kabel aan zijn riem in verbinding staat met het strand, de schuimende golven in, bereid een record te vestigen op de honderd of tweehonderd meter, terwijl zijn makkers met de armen boven het hoofd geheven vlug het touw laten vieren. Geen paniek, iedereen is perfect op elkaar afgestemd. Wanneer de redder de drenkeling heeft bereikt en hem stevig heeft vastgegrepen, rollen zijn makkers met grote snelheid de haspel op. Binnen enkele minuten ligt het slachtoffer languit op het zand. Met stelselmatige bewegingen brengen de hulpverleners de reanimatie in praktijk.
Al deze praktische en doeltreffende bewegingen worden dagenlang gedurende het hele jaar herhaald. Deze mannen en vrouwen doen aan onbewogen, zielloze robots denken, maar niets is minder waar; voor hen is het redden van levens een tweede natuur geworden.
Toch komt het wel eens voor dat de klassieke reddingsmethoden niet goed genoeg zijn. Bijvoorbeeld wanneer de drenkeling te ver van het strand is afgedreven of wanneer het gaat om een zeilboot die met al zijn passagiers is omgeslagen. Dan worden andere, snellere en modernere middelen in de strijd geworpen: een speedboot van glasvezel, onzinkbare rubberboten met een sterke motor, allemaal uitgerust met hoogstaande radioapparatuur. Helicopters kunnen ook helpen bij het opvissen van de drenkelingen en ze worden tevens ingezet bij het opsporen van haaien.
Maar wat doen de redders eigenlijk als er zich geen enkel incident voordoet? Ze leren gewoon onder de veiligste omstandigheden surfen aan beginners.

De aanval op de golven.

Een voortdurende training, dagenlang herhaalde bewegingen.

**Elke zomer ontrolt zich het feest van de moed, de kracht en de saamhorigheid.**

## 4000 tot 5000 mensen jaarlijks gered.

**«Het carnaval van de golven»**
Ieder zomerweekend worden op de stranden de «grote zeefeesten» georganiseerd of, om precies te zijn, de «surf carnivals». De opbrengsten die dit evenement oplevert, worden trouwens in hun geheel aan goede doelen geschonken. Deze festiviteiten zijn ware wedstrijden tussen de clubs die met een verbazingwekkende ernst tegenover elkaar staan. Dit spektakel is in Australië zo populair dat er ruime samenvattingen van op t.v. worden uitgezonden.
Onder luid applaus van het publiek paraderen de «life savers» in een ouderwets maar zeer nostalgisch badpak en met een muts op het hoofd trots in militaire pas en met het vaandel in top voorbij. Elk strand heeft zijn eigen kleuren en de tegenstanders hebben hun gezicht bedekt met een lichtgevende verf die hen tegen de felle zonnestralen beschermt. Na de optocht volgen de wedstrijden elkaar onder de luidruchtige aanmoedigingen van de supporters en de kinderen op: zwem- en loopwedstrijden, een surfkampioenschap, een reddingswedstrijd met alles erop en eraan waarbij de tijd wordt opgenomen door onpartijdige scheidsrechters, gewichtheffen, waterskiën, een surfwedstrijd in pagaaien of kano's dwars door de reusachtige golven.
Toch is het populairste en indrukwekkende onderdeel zonder twijfel de «surf boat». Vijf mannen, een stuurman en vier roeiers, duwen een perfecte replica van een antieke sloep rennend de golven in. Ze moeten gelijk op en met veel kracht roeien om de branding door te komen en het schuim van de enorme golven achter zich te laten ten einde een denkbeeldige drenkeling te kunnen redden. Deze demonstratie is een soort hommage aan de voorgangers van de «life-savers», die in hun tijd alleen maar beschikten over zware, houten sloepen en de kracht van hun armen om de slachtoffers van de woeste golven te helpen. Sinds de oprichting van deze buitengewoon edelmoedige instelling zijn ongeveer 270.000 mensen gered. Elk jaar stijgt dit aantal met vier- tot vijfduizend. De ongelofelijke stoutmoedige heldendaden zijn niet te tellen. Zo is het een keer gebeurt dat een redder, die alleen naar zijn moed luisterde, het water is ingesprongen om een jongeman te redden die werd aangevallen door een haai. Doordat het dier zijn prooi niet wou loslaten, bracht hij de jongen het strand op... met de haai. De jongen werd op het allerlaatste nippertje gered. Een fern «Bravo!» is meer dan op zijn plaats voor deze bewonderenswaardige vrijwilligers, ware «sint-Bernards van de zee», die dagelijks hun leven wagen om dat van anderen te redden. Ik hoop dat ze het ons zullen willen vergeven, maar bij gebrek aan een hoed nemen wij plechtig onze badmuts voor hen af!

De «life-savers» duwen rennend de zware sloep het zand op.

De redders beschikken over speciale surfplanken.

## Levens redden: de tweede natuur van de «life-savers».

Tekst en foto's:
**Christian PORTAL**

# DE LOKFLUIT

# PETER DE SMET

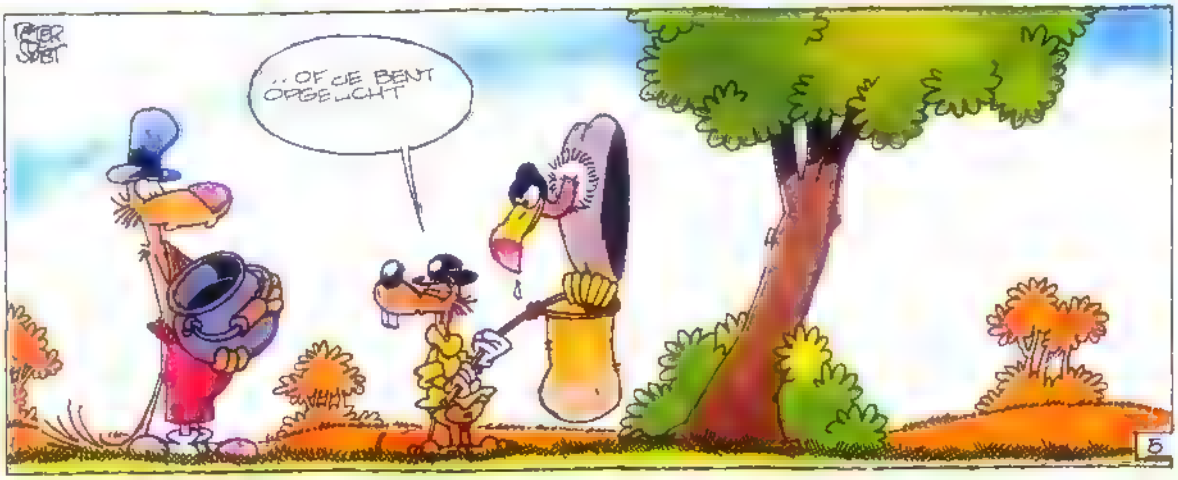

# NIEUW! JE NESQUIK HELEMAAL DRINKKLAAR!

Potverkonijn, wat een fijn idee! Nesquik, de favoriete chocoladedrank van de straks in van die leuke kleine doosjes. Helemaal klaar om te drinken!

Echt iets om overal mee te nemen. Naar school, op picknick of op reis. Dus nooit meer zonder die lekkere smaak van Nesquik.

En voor wie altijd grote dorst heeft, is Nesquik Drink er ook in een familie-doos van 1 liter.

Bravo voor Nesquik Drink!

Nesquik® Drink

Met Nesquik houden alle kinderen van melk.

# Kuifje Stripnieuwtjes

## DE FAMILIE DOORZON

Van de wederwaardigheden van onze eigentijdse familie Doorzon (voorheen gepubliceerd in weekblad De Nieuwe Revu) verscheen onlangs opnieuw een bundeling: Album no. 11 **De Familie Doorzon 'Doet Het Zelf'.** Opnieuw dus eindelijk weer een strip om te lachen, hoewel de overgebrachte boodschappen vaak ernstig genoeg zijn. In dit album van Neerlands populairste Familie (na het Koningshuis en de familie Gullit natuurlijk), moeten vooral **religie** (nieuwe godsdienst-oefeningen met onderdelen als **Bijbelwerpen, Kruisdraagraces** en het o zo moeilijke **Over Water lopen), de sextelefoon** (als Doorzon een tweede telefoonaansluiting in de logeerkamer stiekem wil benutten om ongestoord naar een sexlijn te kunnen luisteren, blijkt in die logeerkamer het gehele gezin zelf een sexlijn te exploreren), **alleenstaanden-avondjes, zelfmoord** en **kaalheid** het ontgelden. En zoals de titel al aangeeft heeft de familie voor alles zo zijn **eigen** oplossing. Ook staat het huwelijk van Doortje en Arie eindelijk op het programma, maar of dat ervan komt...?

Gerrit de Jager kreeg voor dit album medewerking van o.a. Eric Varekamp, Wilma Leenders en Wim Stevenhagen. Een heerlijk album boordevol grappen; om zo snel mogelijk aan te schaffen, vele malen ter hand te nemen en nooit uit te lenen!

De Familie Doorzon Doet Het Zelf is een uitgave van Oberon B.V. Haarlem en kost fl. 7,95 (150 Bfr.) en in Hard Cover-uitvoering fl. 17,95 (360 Bfr.).

## ROGER RABBIT VERSTRIPT!

Zoals iedereen behoort te weten, staat in de tekenfilmwereld de naam **Disney** voor **vakmanschap, kwaliteit, artisticiteit en vernieuwing** in de branche. Al in het begin van de jaren twintig experimenteerde hij met een combinatie van speel- en tekenfilm in de serie **'Alice's Wonderland'** en al in 1928 voorzag hij zijn derde Mickey Mouse-filmpje **(Steamboat Willie)** van geluid. Ook 'tekende' hij voor de eerste tekenfilm in kleur **'Flowers and Trees'**. De daarvoor door hem ontvangen Oscar maakte dat vanaf dat moment de animatiefilm ook door Hollywood serieus genomen werd. De definitieve doorbraak van het medium kwam echter in 1937 met het uitbrengen van **Sneeuwwitje** (Snow White and the Dwarfs). Nu zestig jaar na de geboorte van Mickey Mouse komen de Disneystudio's opnieuw met een noviteit. De 2½ D (tweeëneenhalve dimensie) tekenfilm. Driedimensionale films kennen we natuurlijk al jaren, omdat we die met een speciaal brilletje (groen/rood) moesten bekijken om dat 3D effect te bereiken. De nieuwste Disney-film **'Who frammed Roger Rabbit'** (besproken in KF no. 40 door Jean Louis LeChat) kan zonder hulpmiddelen worden bekeken. De film is een combinatie van **live-action** èn **animatie.** Het driedimensionale (diepte) effect wordt opgeleverd door een speciaal ontwikkelde computer. De getekende figuren lijken daardoor gewone wezens. Voorheen bleven de getekende figuren in gecombineerde live-action/animatiefilms plat (tweedimensionaal). Al sinds de première, in juni in de VS, heeft Roger Rabbit een waanzinnig sukses. In verband met de eerste vertoning in Nederland, op 18 november '88 heeft de Walt Disney Company van het filmverhaal een strip uitgebracht. Waarmee dus alle spelers teruggebracht zijn tot **dezelfde** dimensie! Door rechtenperikelen zien we in de strip echter niet alle figuren uit de film optreden, maar het verhaal blijft hetzelfde. **Daan Jippes,** in stripkringen vooral bekend van de Peptekenstal en als art-director van het weekblad Donald Duck, is al geruime tijd werkzaam bij de Disneystudio's in Los Angeles en is verantwoordelijk voor het script en de lay-out van het karikaturale deel van het stripverhaal, terwijl Dan Speigle de realistische figuren tekende. Verder werden de teksten door Don Ferguseon geschreven en werd het verhaal door Jacqueline van Oers ingekleurd. Het album verschijnt in Nederland, België, Duitsland, Denemarken, Zweden, Finland en Noorwegen en de VS

### HET VERHAAL

Tekenfilmacteur Roger Rabbit heeft z'n

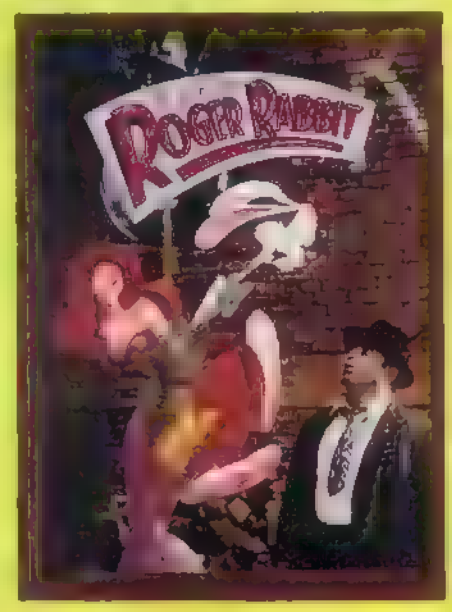

hoofd niet meer bij zijn werk, dat komt omdat zijn beeldschone vrouw Jessica het met de grappenkoning Marvin Fop 'houdt'. Een privé-detective, Eddie Valiant van buro Valiant en Valiant, wordt ingehuurd om compromitterende foto's te maken, waarmee men Roger's ogen hoopt te openen. Valiant accepteert de opdracht hoewel hij van tekenfilmfiguren ('Toons') gruwt, daar zij zijn broer om zeep hebben geholpen, maar: **werk is werk!**

Als Marvin Fop dood, kennelijk vermoord, wordt aangetroffen is de jaloerse echtgenoot Roger de hoofdverdachte. Hij is echter als tekenfilmfiguur maar moeilijk te grijpen. Kogels en boeien helpen niet, maar de fanatieke rechter Doem heeft een mengsel van terpentine, thinner en aceton ontwikkeld wat de oplossing moet brengen... Fop's verdwenen testament levert voldoende complicaties op voor één lange jacht op Roger... De jacht op Roger Rabbit is een uitgave van Oberon B.V. te Haarlem en kost fl. 6,95 (140 Bfr.).

## POPNIEUWS IN 'T KORT

Van **Bruce Springsteen** is in Amerika een EP verschenen met vier live-nummers. **'Chimes Of Freedom', 'Tougher Than The Rest', 'Be True'** en de akoestische versie van **'Born To Run'** De opbrengt gaat naar **Amnesty International.** Springsteen maakte deel uit van **Amnesty's Human Rights Now!** Tour die liep van 2 september tot 15 oktober. De registratie van het slotconcert in het River Plate stadion te Buenos Aires zal wereldwijd op 10 december per televisie worden uitgezonden. Voor een animatie-film gebaseerd op de Beatles-song **'Strawberry Fields Forever'**, zal een soundtrack worden opgenomen: Op deze soundtrack brengen bekende artiesten (o.m. Michael Jackson en Cyndi Lauper) covers van Beatlessongs ten gehore. **Nieuwe getallen van Michael Jackson.** De Europese tour zit erop. De 41 concerten in 29 Europese steden trokken bij elkaar 3 miljoen bezoekers. Terwijl de **LP 'Bad'** inmiddels de 17 miljoen grens heeft gepasseerd, verschijnt binnenkort het nummer **'Smooth Criminal'** op single, begeleid door een spectaculaire clip van ± 11 minuten. In december zal de film **'Moonwalker'** zijn Europese première beleven.

# ATARI 2600

**De meest gekochte spelconsole ter wereld**

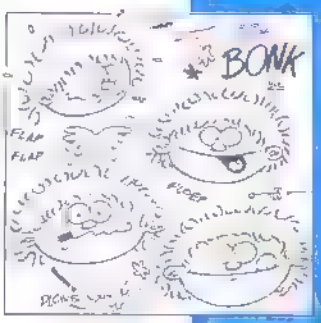

**Te koop bij de grote ketens:**
**Christiaensen, Cora, Lima-Droomland, Maxitec, Photohall.**

**Meer verkoopspunten over gans België.**
**Voor verdere inlichtingen kontakteer ATARI (BENELUX) BV.**
**Boomsesteenweg 28, 2621 Schelle, Tel.: 03/844.33.66**

**ATARI**

# DE ZIEL VAN EEN OUDE SCHOENER

**Voor niets op de wereld zou ik Biggles in de steek hebben gelaten. Zeker niet toen zijn brandende vliegtuig op het punt stond middenin de Golf van Mexico neer te storten. En toch...**
**En toch heb ik niet lang geaarzeld, toen mijn hoofdredacteur me met pretoogjes zei: «Dit is wat voor jou, jij moet erheen gaan...» Ik ben erheen gegaan. En het was me een avontuur!**
**Denk je eens in: meedoen aan een tocht op een oud zeilschip, een Mercator van het kleinste type, hadden ze me gezegd...**
**Een zeiltocht, een zeiltocht net als vroeger, een oude schoener, Jack London, klippers die lekker naar specerijen ruiken, de Oostindische Compagnie, sjacheraars, piraten, tropische nachten en een door fosforescerend plankton oplichtend kielzog... Ik stort me erin!**

Kortom, ik arriveer op de kade van Nieuwpoort (van mij had het ook Newport, USA mogen zijn) en wat zie ik? Onderaan de kade — zo'n zes meter diep, want het is eb ligt een antieke tweemaster gemeerd met ingehaalde zeilen. Hij is uitgerust met de nieuwste snufjes zonder dat dat het onmiskenbaar antieke karakter van het schip aantast. Fantastisch!
Natuurlijk had ik voor de gelegenheid mijn oliejas en mijn laarzen meegebracht, want, ziet u, een rustig wiegeslaapje is er tijdens een zeiltocht op de Noordzee meestal niet bij!
Ik had me dus op het ergste voorbereid: op de boot die zo schommelt dat niets overeind blijft staan, de mensen niet en het glas of het kopje dat argeloos op tafel is gezet evenmin; op dat gevoel van te klein te eng, te benepen, te kort of te laag, dat ik met mijn een meter tachtig elke keer ondervind wanneer ik mijn voeten op een boot zet. Het is zelfs zo erg dat ik de hele reis als een monnik mijn hoofd gebogen

moet houden om niet steeds een buil op te lopen. Opgepast! De boot verandert gedurende het verloop van de strijd: het via de afvoergoten omhooggestuwde en langs de stapelbedden weer weggestroomde zeewater is overal behalve waar het wezen moet. Er vinden onstuimige glijpartijen plaats in de stuurhut, waar je op de knieën van je maat blijkt te zitten, een windas in je rug, het roer tussen je benen, terwijl je je excuseert voor de soep die je op de trui van degene die tegenover je zit hebt gemorst.

**Het ene ding krijg je niet open, het andere ding gaat vanzelf open, het luik zit vast, de kist wil niet dicht.**

De spullen die overal rondslingeren, de pannen die je niet kunt vinden en de vorken waar je argeloos op gaat zitten. Het voedsel dat koud is, wanneer het warm moet zijn of omgekeerd. De ijskoude douche die je neemt met de sproeier in de ene hand en de zeep in de andere, terwijl je uit alle macht probeert niet op je gezicht te gaan. Het ene ding krijg je niet open, het andere ding gaat vanzelf open, het luik zit vast, de kist wil niet dicht.
Voeg daarbij het gevoel van verstikking binnen en dat van een peilloze onveiligheid buiten. Want lopen op de brug van een boot (die nu al net een kampeerijskast is) is hetzelfde als met een stuk zeep onder iedere voet op de natte rand van een zwembad lopen. Alleen is hier het zwembad.

**Een zeiltocht, geen boevengalei!**
Op de kleine plezierboten die we op vakanties in de jachthavens zien, is er alleen een dunne stalen draad op vijftig tot zestig centimeter hoogte om de bemanning te beschermen. Ons schip, de Elisabeth Louw, wordt rondom beschermd door een verschansing van meer dan een meter hoog die voorzien is van een reling van mooi, roodbruin gelakt hout, waarop de pennen zich bevinden waaraan de touwen worden vastgesjord, en die naar de voorsteven toe tot een meter dertig hoog wordt.
Toen ik van de eerste emoties bekomen was, ontdekte ik dat de boot helemaal van staal was. Een formidabele stalen bel van dertig meter lengte, zeseneenhalve meter breedte en met een totale waterverplaatsing van meer dan driehonderdvijftig ton!

**Een verkwisting van plaats en comfort!**
Kortom, de boot is een en al veiligheid. We kunnen zo de wilde zeeën op richting kaap Hoorn!
Over het geheel genomen is de boot vrij sierlijk. De overhangende achtersteven die hem stabieler moet maken, geeft hem een slank uiterlijk, terwijl de in het midden uitgeholde voorsteven zich elegant naar de boegspriet toebuigt. De romp is zwart. Ik had hem liever wit gehad, maar zwart wordt minder gauw vuil, vooral in onze wateren.
Hoewel de boot dertig meter lang is, is hij niet meer dan zeseneenhalve meter breed, waardoor hij er zeer bevallig uitziet, zeker, maar daardoor is hij bovendien stabiel in de deining en kan hij goed tegen de wind in varen. Stel je eens voor: de boot moet de spanning verdragen van 520 m² zeil enerzijds en 20 ton lading anderzijds, en dat alles op dertig meter..

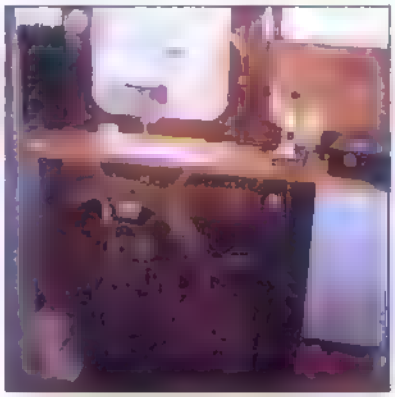

**Een manœuvre oude stijl**
De tuigage is authentiek, dus dat betekent ook hennepen touwen, overal katrollen, houten masten, langer gemaakt voor de lijzeilen. Dat wil ook zeggen een tegelijk nauwkeurige en krachtige manœuvre, uitgevoerd door de meesterhanden van een bemanning die getraind is om zo doeltreffend mogelijk te werken. De bemanning bestond uit drie meisjes en drie jongens onder wie Henk Jan de schipper.
De schipper? Ik kan het in enkele woorden

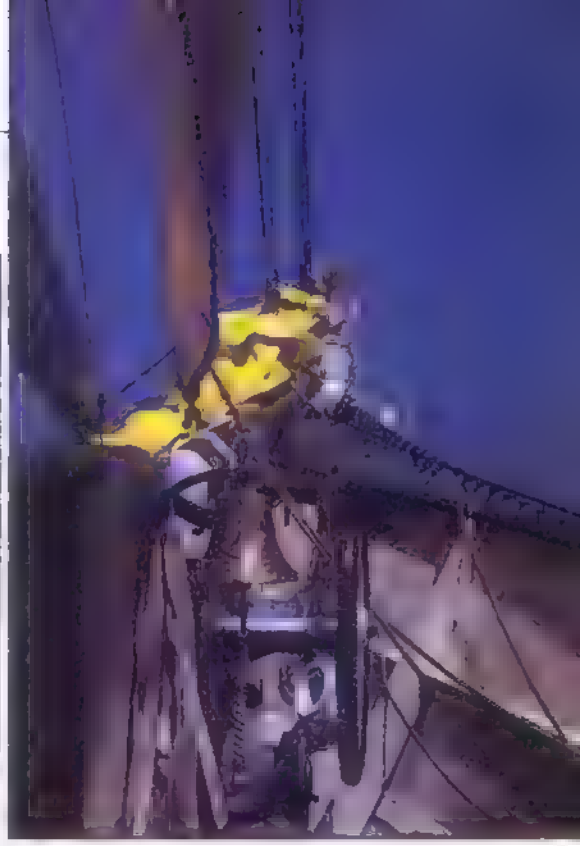

omschrijven: het gezag van de vakbekwaamheid. Waarvan je droomt, omdat ze niets meer hoeft te bewijzen. Het is zijn boot. Hij heeft hem uit zijn graf, waar hij sliep, opgewekt. Hij kent hem door en door. Iedereen weet dat en respecteert hem daarom. Bovendien vaart hij al twintig jaar. Ook dat dwingt respect af.
Ik zal nog een laatste voorbeeld geven om aan te tonen dat dit respect terecht is.
Het was een mooi beeld dat ik op een ochtend na de manœuvre betrapte. Ik geloof dat die jongens en meisjes de kracht van het schouwspel niet eens doorhadden... Of anders — ze zijn tenslotte al behoorlijk pienter — hebben ze dat goed verborgen gehouden. We waren op een morgen zeer vroeg vertrokken om het tij niet te missen, geloof ik, en dat had in de boot tot nogal wat bedrijvigheid geleid. De scheepsjongens waren in alle hoeken te vinden en toen ik op de brug aankwam, waren we al op volle zee. De manœuvre was beëindigd. Op de kampanje was de bemanning voltallig aanwezig. Een stond er aan het stuur, de anderen zaten te keuvelen. O nee, Henk Jan de schipper was er niet bij.
Het duurt niet lang voor hij binnenkomt met een uitgebreid ontbijt waarboven een grote thermoskan koffie torent. De kapitein bracht de matrozen zomaar hun ontbijt! Hij had het klaargemaakt! Hij bediende hen!... Wat een voorbeeld! Wat is het leven mooi op de Elisabeth Louw!

**René Sterne**

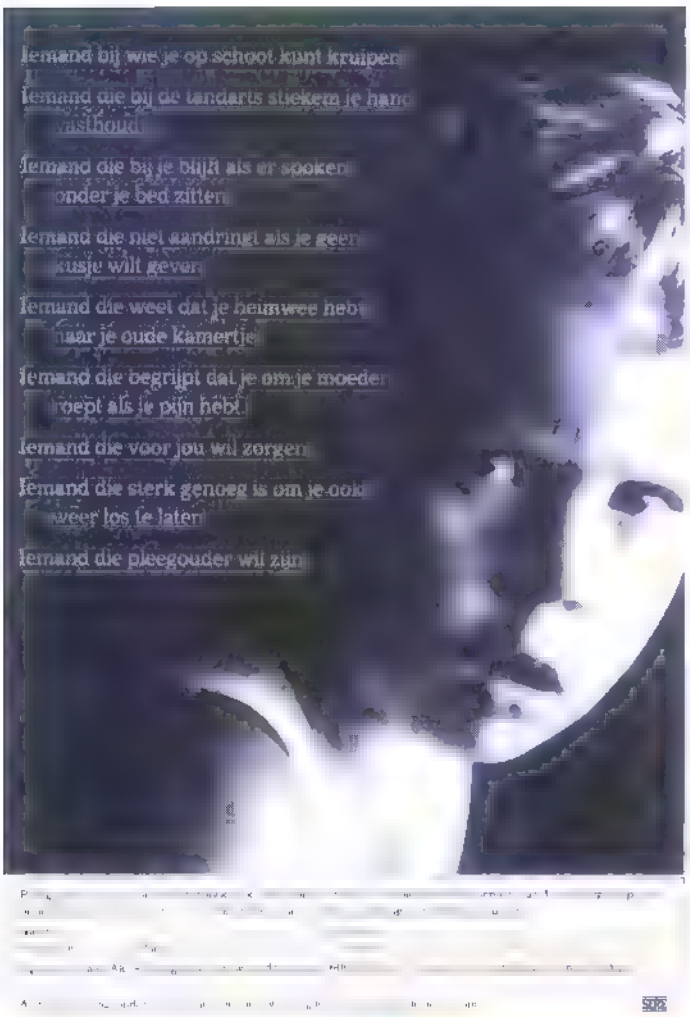


# KIT "N" CARLYLE

Larry Wright

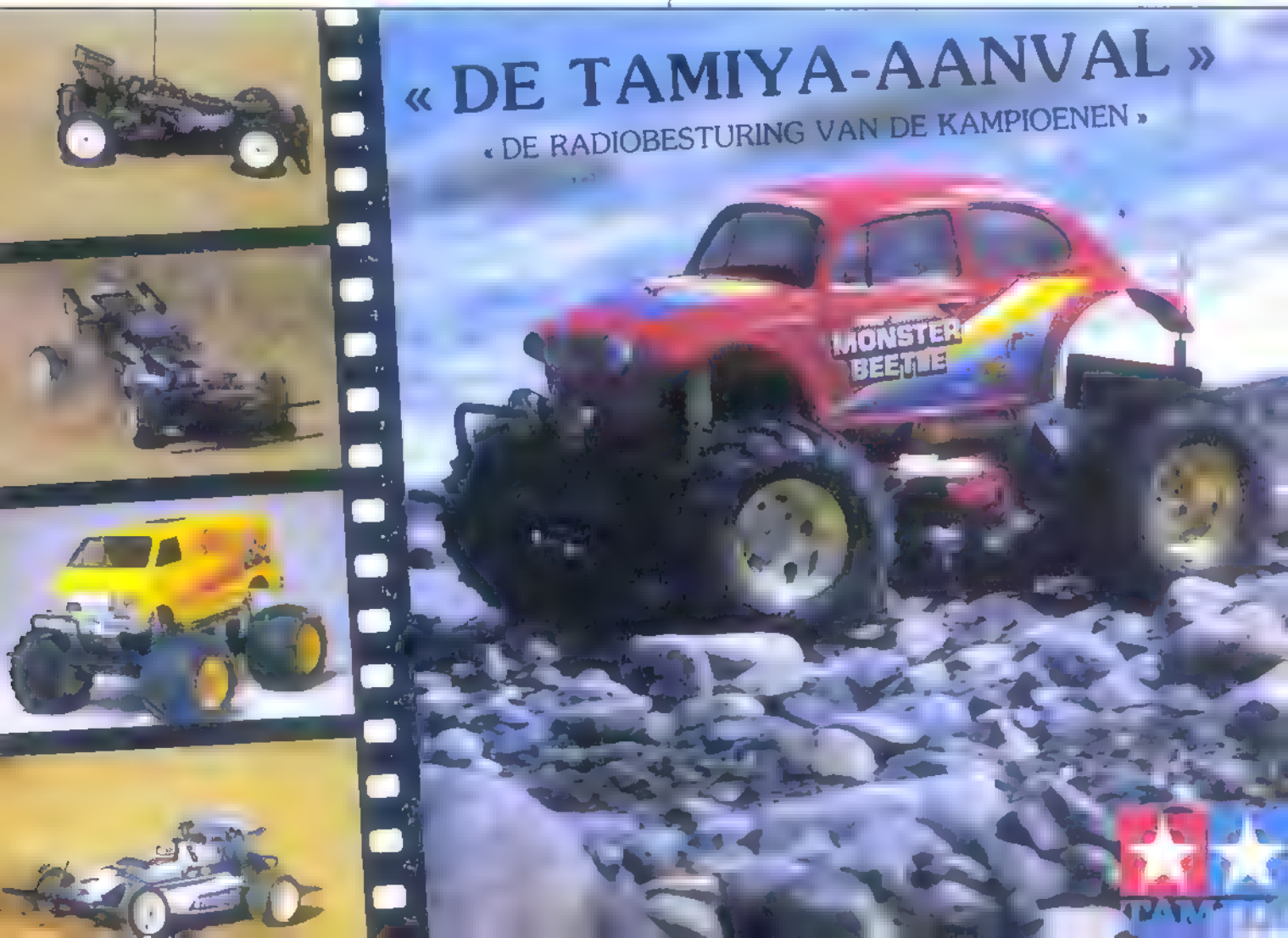

# SHACKLETON

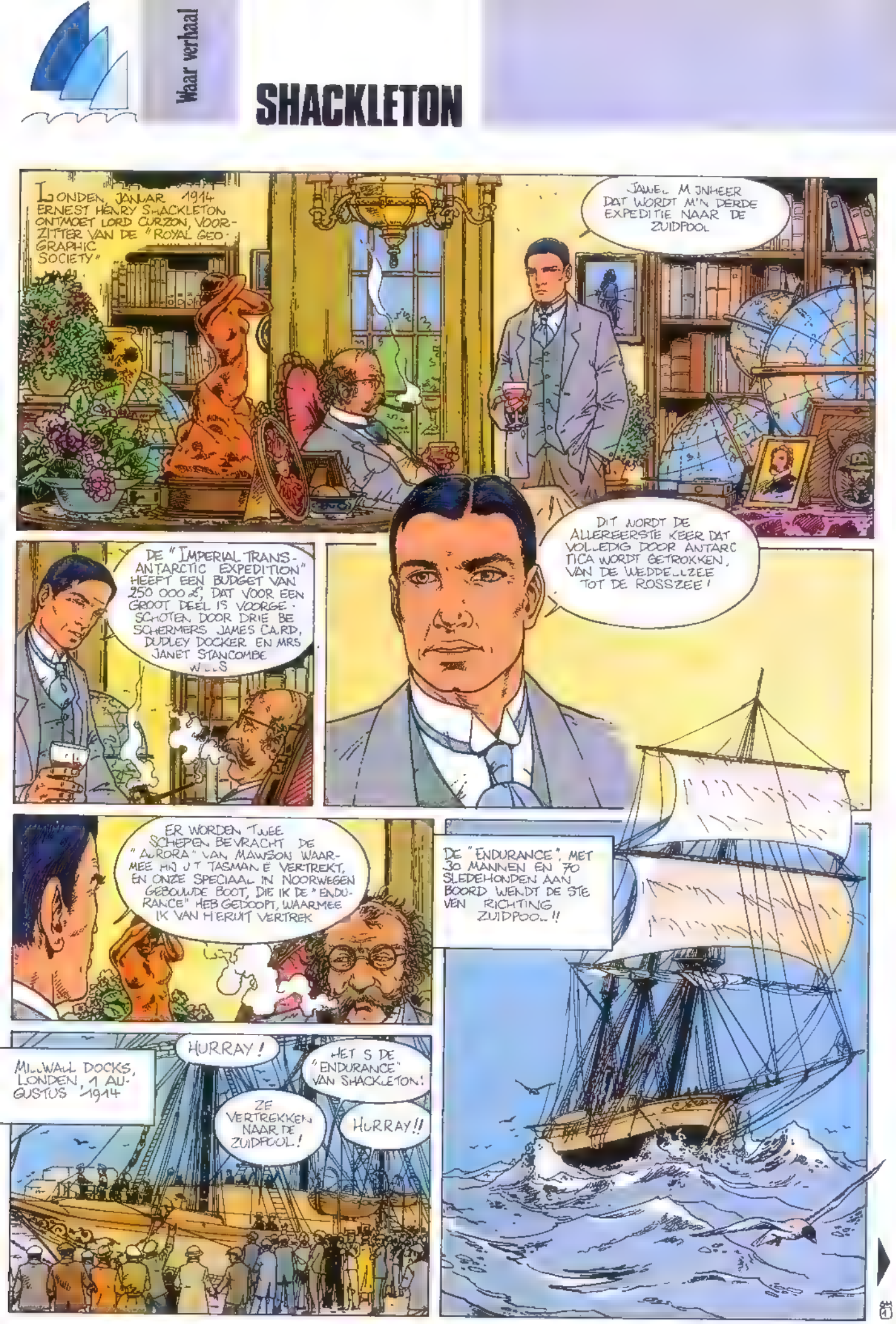
LONDEN, JANUAR 1914 ERNEST HENRY SHACKLETON ONTMOET LORD CURZON, VOORZITTER VAN DE "ROYAL GEOGRAPHIC SOCIETY"
JAWEL MIJNHEER DAT WORDT M'N DERDE EXPEDITIE NAAR DE ZUIDPOOL
DE "IMPERIAL TRANS-ANTARCTIC EXPEDITION" HEEFT EEN BUDGET VAN 250 000 £, DAT VOOR EEN GROOT DEEL IS VOORGESCHOTEN DOOR DRIE BESCHERMERS JAMES CARD, DUDLEY DOCKER EN MRS JANET STANCOMBE WILLS
DIT WORDT DE ALLEREERSTE KEER DAT VOLLEDIG DOOR ANTARCTICA WORDT GETROKKEN, VAN DE WEDDELLZEE TOT DE ROSSZEE!
ER WORDEN TWEE SCHEPEN BEVRACHT DE "AURORA" VAN MAWSON WAARMEE HIJ UIT TASMANIË VERTREKT, EN ONZE SPECIAAL IN NOORWEGEN GEBOUWDE BOOT, DIE IK DE "ENDURANCE" HEB GEDOOPT, WAARMEE IK VAN HIERUIT VERTREK
DE "ENDURANCE", MET 30 MANNEN EN 70 SLEDEHONDEN AAN BOORD WENDT DE STEVEN RICHTING ZUIDPOOL!!
MILLWALL DOCKS, LONDEN, 1 AUGUSTUS 1914
HURRAY!
HET S DE "ENDURANCE" VAN SHACKLETON!
ZE VERTREKKEN NAAR DE ZUIDPOOL!
HURRAY!!

# SHACKLETON

DECEMBER 1914 DE "ENDURANCE" VERLAAT HET EILAND ZUID GEORGIE EN VAART DWARS DOOR DE IJSSCHOTSEN RICHTING WEDDELLZEE
HET IJS WORDT HOE LANGER HOE DIKKER

EN OP 19 JANUARI 1915 GEBEURT HET ONVERMIJDELIJKE
HET SCHIP IS NU VOLLEDIG INGESLOTEN DOOR EEN HARDE DIKKE IJSLAAG
LATEN WE TOCH NOG MAAR EENS PROBEREN HET VRIJ TE KRIJGEN GEEF DE MANNEN BIJLEN EN PIKHOUWELEN

1 FEBRUARI 1915
HET IS VERGEEFSE MOEITE HET IJS VORMT ZICH SNELLER DAN WIJ HET KUNNEN BREKEN!

WE STAAN KLAAR VOOR DE POOLWINTER WE MOETEN ONS KLAAR MAKEN VOOR EEN OVERWINTERING

EN TERWIJL DE WINTER VOORBIJ TREKT HOUDT MEN ZICH BEZIG MET ETEN SCHAPPEN IN WERK EN BIJEENKOMSTEN

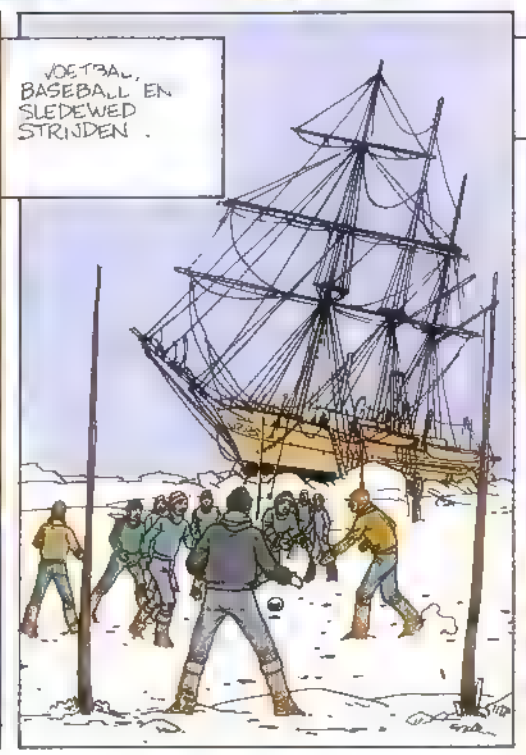
VOETBAL, BASEBALL EN SLEDEWEDSTRIJDEN.

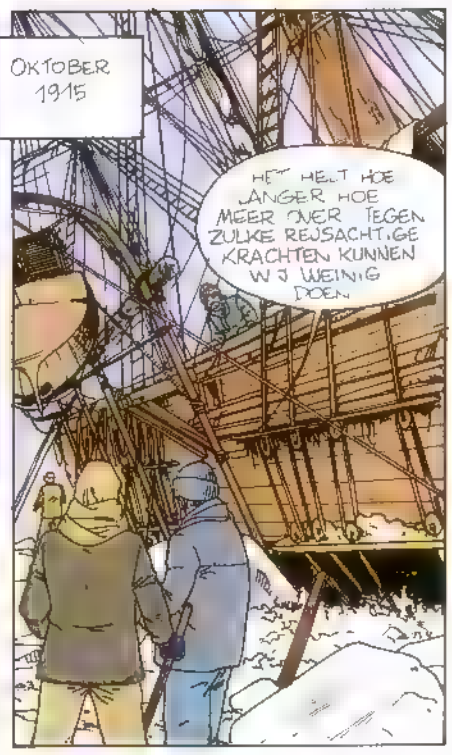
OKTOBER 1915
HET HELT HOE LANGER HOE MEER OVER TEGEN ZULKE REUSACHTIGE KRACHTEN KUNNEN WIJ WEINIG DOEN

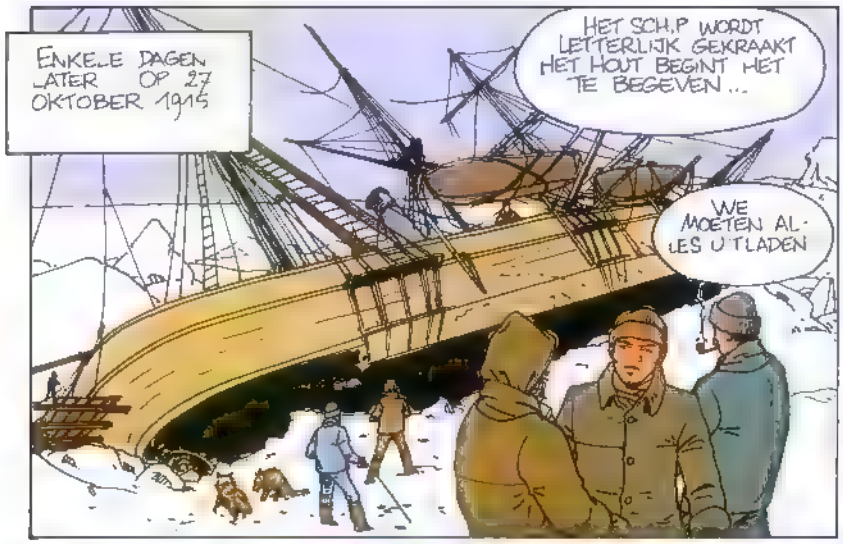
ENKELE DAGEN LATER OP 27 OKTOBER 1915
HET SCHIP WORDT LETTERLIJK GEKRAAKT HET HOUT BEGINT HET TE BEGEVEN ...
WE MOETEN ALLES UITLADEN

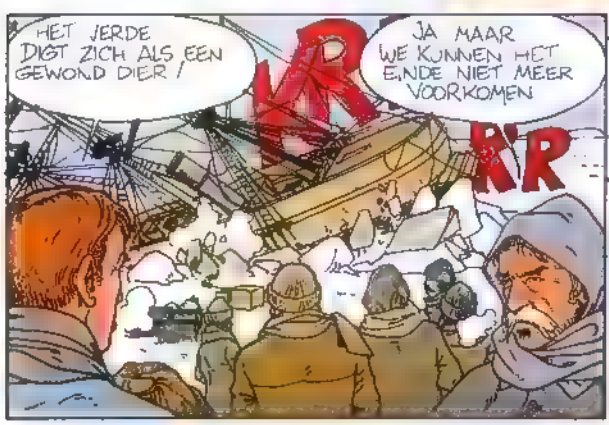
HET JERDE DIGT ZICH ALS EEN GEWOND DIER /
JA MAAR WE KUNNEN HET EINDE NIET MEER VOORKOMEN
KRR

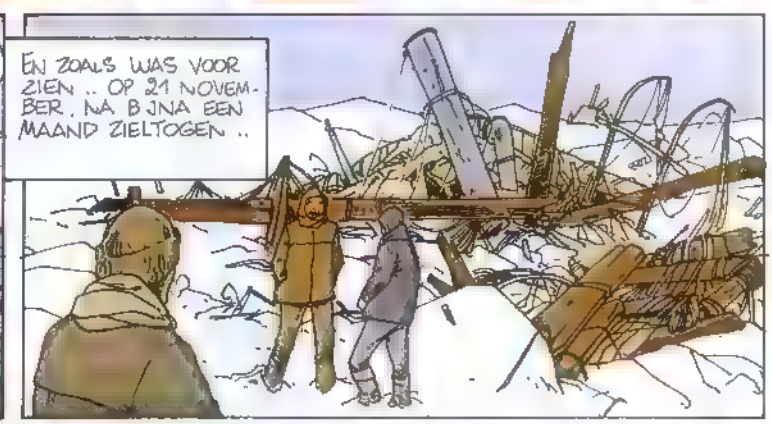
EN ZOALS WAS VOOR ZIEN .. OP 21 NOVEMBER, NA BIJNA EEN MAAND ZIELTOGEN ..

OP 23 DECEMBER WORDT BEGONNEN AAN EEN LANGE WEG
IK HOOP HET EILAND PAULET TE BEREIKEN DAT LIGT HIER 346 MIJL VANDAAN

EEN WEEK LATER
WE SCHIETEN GEEN KLAP OP HET IJS IS VEEL TE BROKKELIG EN HET IJSVELD BEWEEGT ZICH IN DE VERKEERDE RICHTING

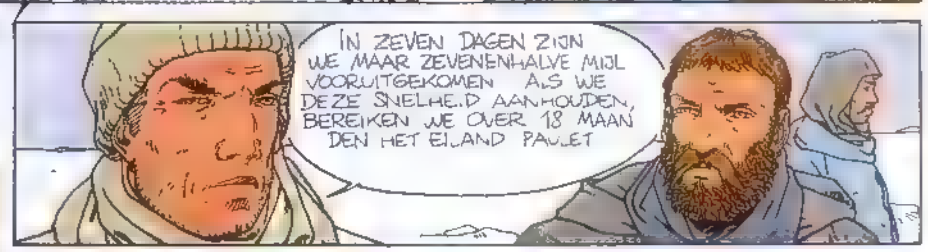
IN ZEVEN DAGEN ZIJN WE MAAR ZEVENENHALVE MIJL VOORUITGEKOMEN ALS WE DEZE SNELHEID AANHOUDEN, BEREIKEN WE OVER 18 MAANDEN HET EILAND PAULET

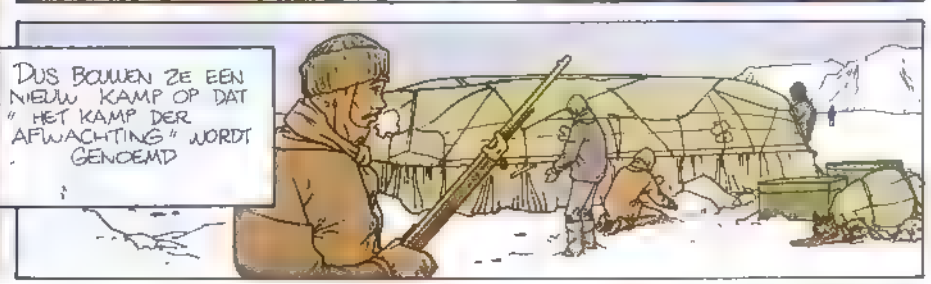
DUS BOUWEN ZE EEN NIEUW KAMP OP DAT " HET KAMP DER AFWACHTING " WORDT GENOEMD

# SHACKLETON

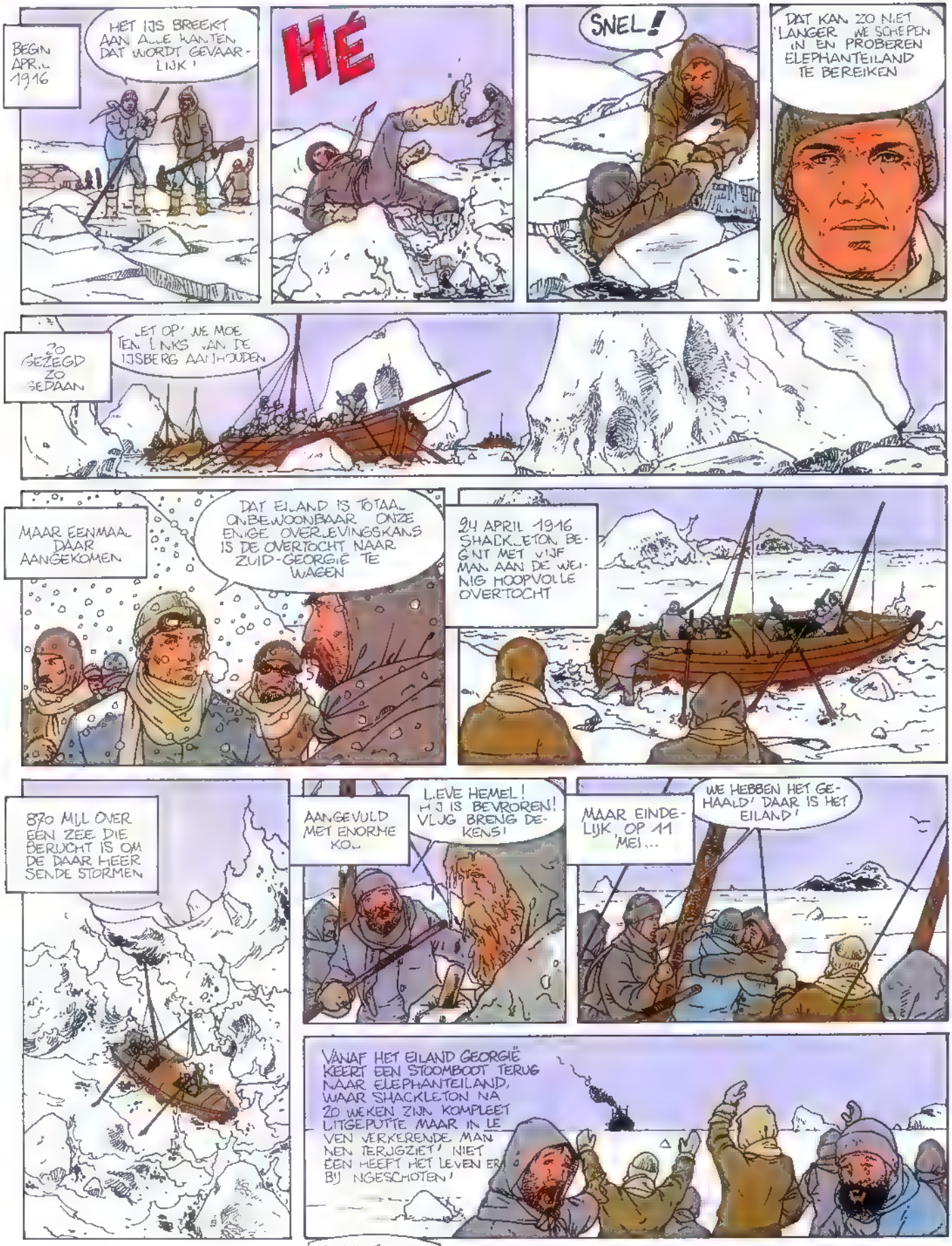
BEGIN APRIL 1916
HET IJS BREEKT AAN ALLE KANTEN DAT WORDT GEVAARLIJK!
HÉ
SNEL!
DAT KAN ZO NIET LANGER WE SCHEPEN IN EN PROBEREN ELEPHANTEILAND TE BEREIKEN
ZO GEZEGD ZO GEDAAN
LET OP! WE MOETEN LINKS VAN DE IJSBERG AANHOUDEN
MAAR EENMAAL DAAR AANGEKOMEN
DAT EILAND IS TOTAAL ONBEWOONBAAR ONZE ENIGE OVERLEVINGSKANS IS DE OVERTOCHT NAAR ZUID-GEORGIË TE WAGEN
24 APRIL 1916 SHACKLETON BEGINT MET VIJF MAN AAN DE WEINIG HOOPVOLLE OVERTOCHT
870 MIJL OVER EEN ZEE DIE BERUCHT IS OM DE DAAR HEERSENDE STORMEN
AANGEVULD MET ENORME KOU
LIEVE HEMEL! HIJ IS BEVROREN! VLUG BRENG DEKENS!
MAAR EINDELIJK, OP 11 MEI...
WE HEBBEN HET GEHAALD! DAAR IS HET EILAND!
VANAF HET EILAND GEORGIË KEERT EEN STOOMBOOT TERUG NAAR ELEPHANTEILAND, WAAR SHACKLETON NA 20 WEKEN ZIJN KOMPLEET UITGEPUTTE MAAR IN LEVEN VERKERENDE MANNEN TERUGZIET! NIET EEN HEEFT HET LEVEN ERBIJ INGESCHOTEN!
TEKST EN TEKENINGEN FERRY. IX-88.
einde

# DOMMEL

GOED GERADEN IN DE DERDE WEEK GA IK HET SLACHTOFFER WORDEN VAN DE DERDE ZENDING
DIT WORDT M'N DOOD
POSTBODES GAAN NIET VAAK GENOEG IN STAKING!
VIND IK
BURP

WAT VOOR VERRASSING HEB JE VANDAAG VOOR ONS IN PETTO, GOEIE OLIWE SEMAFOOR?
EEN IJSBERG?
EEN ZEE-SLANG?
HET ZINGEN VAN DE SIRENEN?

GEEN GRAPJES, DOMMELTJE
WAT 'N BRUTALITEIT HIJ NOEMT ME DOMMELTJE!

OVER ENKELE OGENBLIKKEN WORDT EEN BELANGRIJK ONDERDEEL VAN DE MOTOR BEZORGD! HET SCHIJNT TE MAKEN TE HEBBEN MET DE VOEDING!
BIKKEN?!? DAT STELT ME GERUST!

NEE, DE VOEDING VAN DE MOTOR!!!
STIK!

HEB JE DAN NOOIT GEHOORD VAN DE NUCLEAIRE VOORTSTUWING VAN ONZE MODERNE SCHEPEN? IK HEB EEN OPEN OOG VOOR DE TECHNIEK VAN DE TOEKOMST, MENEERTJE!

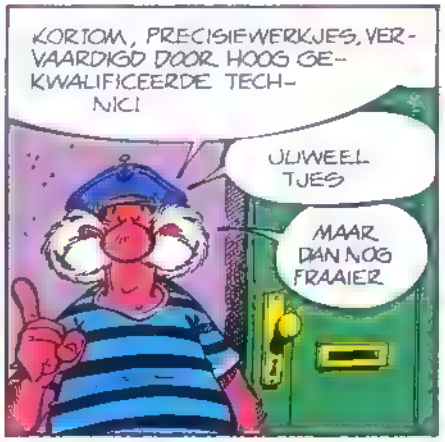
KORTOM, PRECISIEWERKJES, VERVAARDIGD DOOR HOOG GEKWALIFICEERDE TECHNICI
OLIWEELTJES
MAAR DAN NOG FRAAIER

SEMAFOOR! IK BAAL VAN DIE STOMME PAKJES VAN JE!
HET ZOETE KEELGELUID VAN 'N POSTBODE DIE TROTS IS OP ZIJN TAAK!

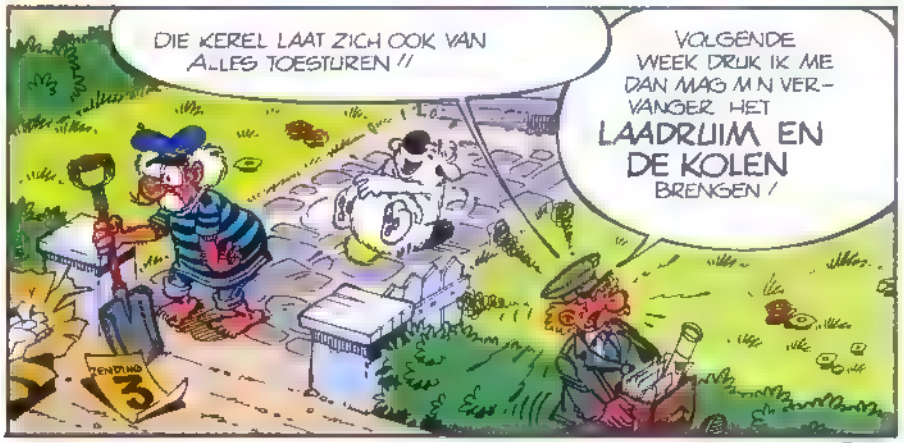
DIE KEREL LAAT ZICH OOK VAN ALLES TOESTUREN!!
VOLGENDE WEEK DRUK IK ME DAN MAG M'N VERVANGER HET LAADRUIM EN DE KOLEN BRENGEN!
ZENDING 3

# DOMMEL

PAS VERSCHENEN BIJ DE LOMBARD UITGAVEN "VEEL LIEFS VOOR DOMMEL"

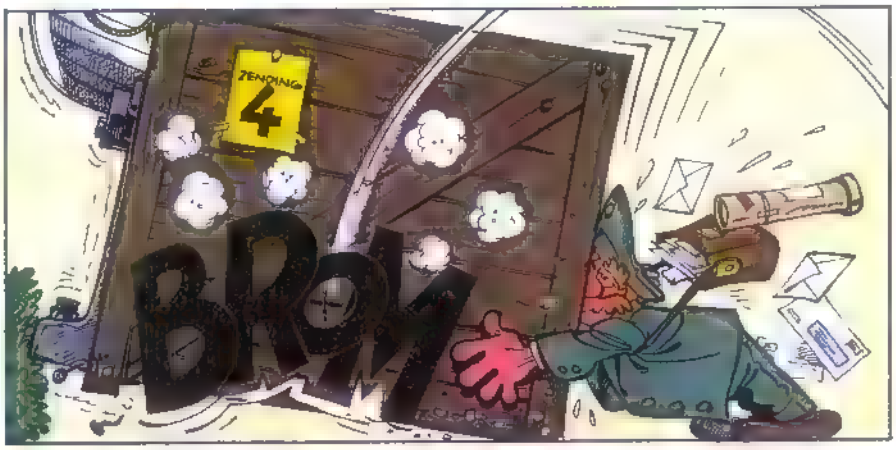

Walli
Bom

# CHLOROPHYL

**SAMENVATTING:** Nadat h onze [illegible] gazen sop het [illegible] Ambrach [illegible] gedeeld werd en hoe h de snee [illegible] andars

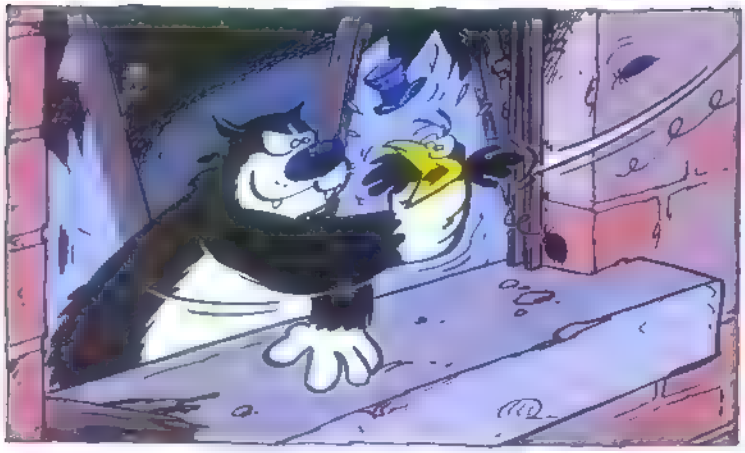

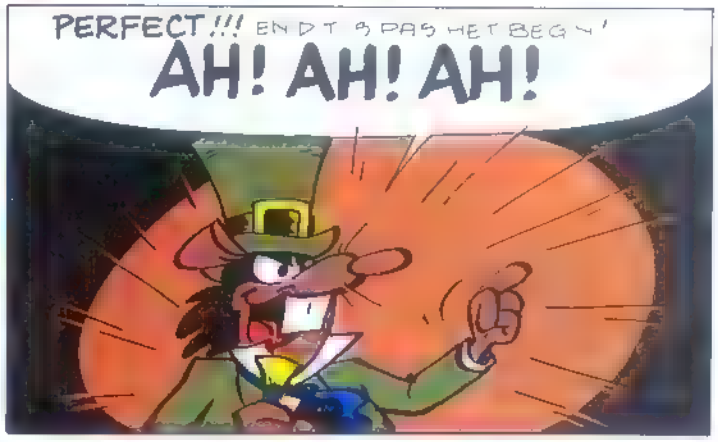


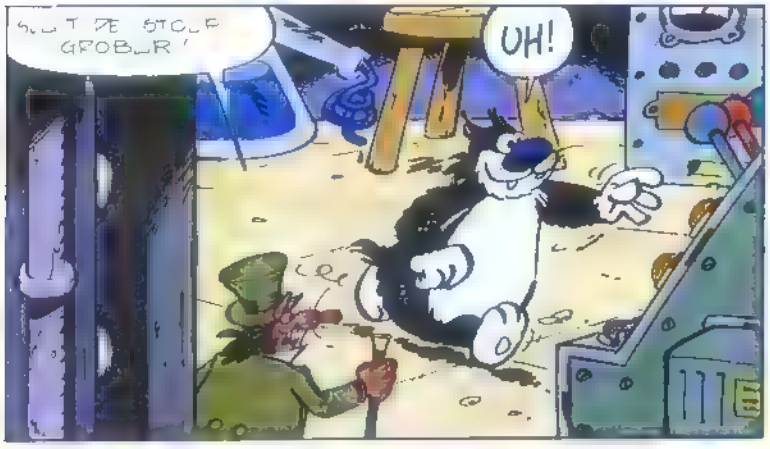


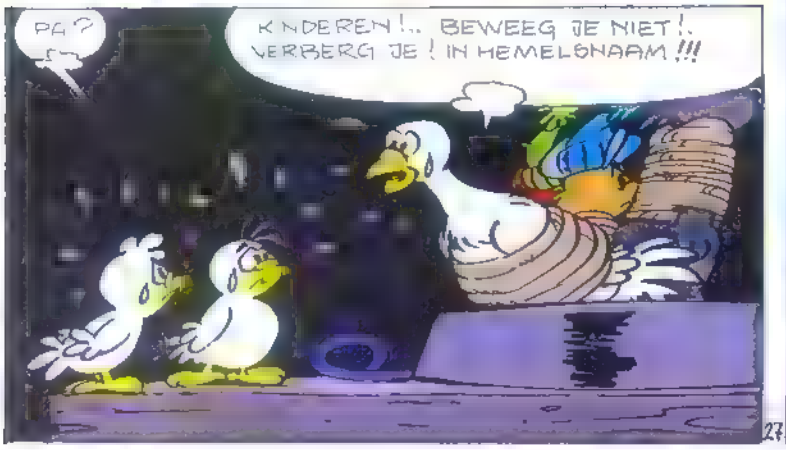


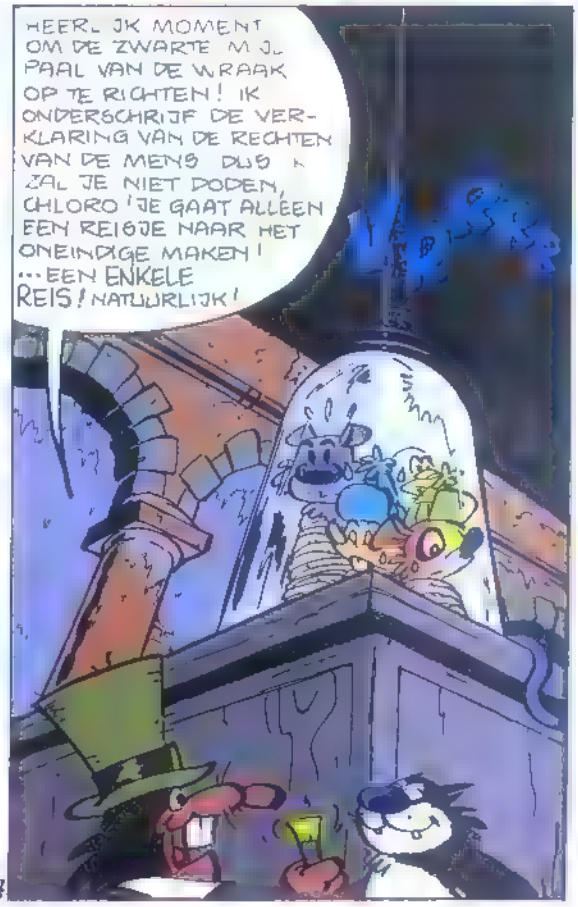

KOM, WAAR ZAL IK ZE HEEN STUREN ? HET KLEINE BOS ? EILAND KINKHOORN ?
NEE DEZE HEREN HEBBEN EEN REISJE NAAR VERRE LANDEN NODIG !

EN ALS IK DE HENDEL NU EENS HELEMAAL OMLAAG DRUK EN HEM OP "ONEINDIG" ZET ?.. WAT BEN IK TOCH SLUW !

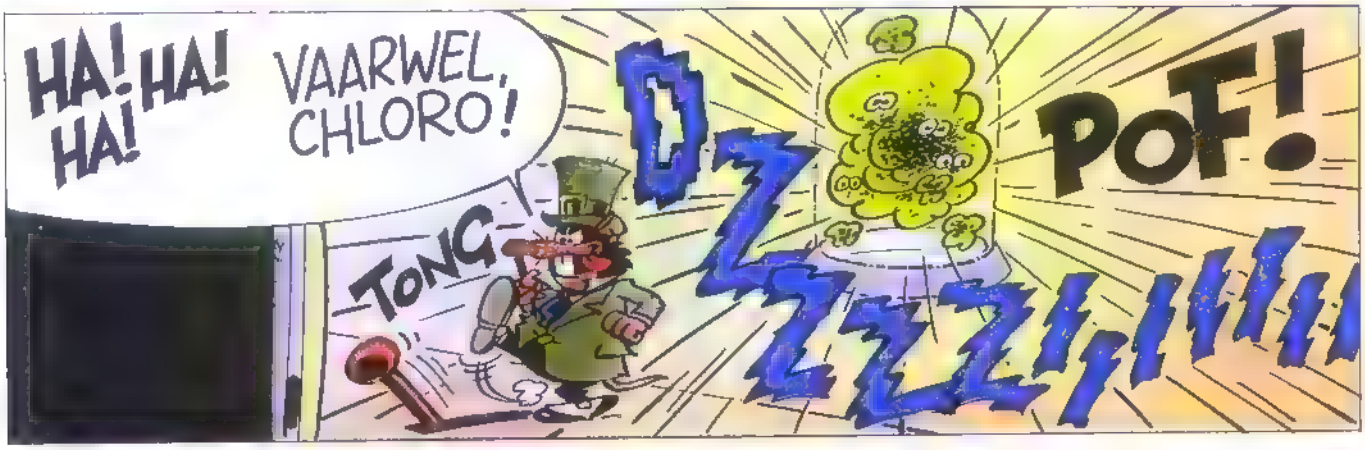
HA! HA! HA!
VAARWEL, CHLORO!
TONG
DZZZZZ!!!!!
POF!

VERREK ! IK HEB VERGETEN HEM OM EEN PAAR STAARTHAREN TE VRAGEN , ALS HERINNERING !..
EH ?

ZOIETS KUN JIJ TOCH NIET BEGRIJPEN BESTE GROBUR ! HAAT SCHEPT EEN BAND ! IK... IK HEB ZOJUIST MIJN BESTE VIJAND VERLOREN... KIJK, EEN HEIMELIJKE TRAAN: IS ER EEN MOOIER GRAFSCHRIFT DENKBAAR ?..

HA HA HA HA HA

NOG NOOIT WAS EEN HEERSER OVER DE WERELD ZO GEVOELIG !
HEERSER OVER DE WERELD ?

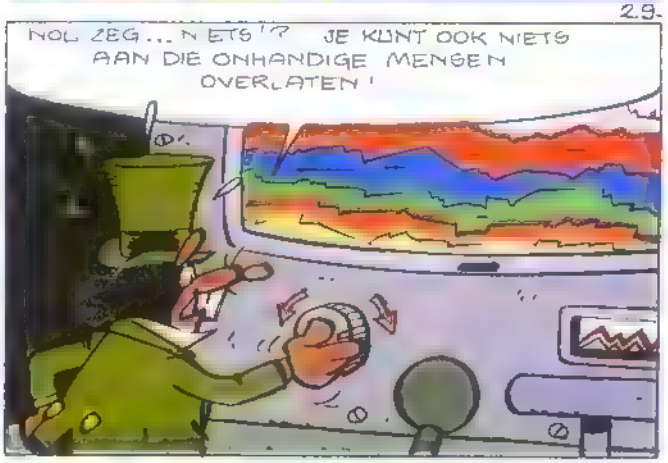


**wordt vervolgd**

# MADILA BAY

## door Chantal de Spiegeleer

Op het vierde continent ligt aan de kust van de zee een stad...
Het is geen Cannes, geen Acapulco, geen Hollywood.
Het is geen Biarritz, zelfs geen Monaco. Zeker geen Miami.
Het is Madila...
Een eindeloos gala. Een cocktail van losbandig leven en sterven.
Een bonte stad, een modeshow, een filmmagazine. En verder zijn er nog de mensen... Een stad onder druk...

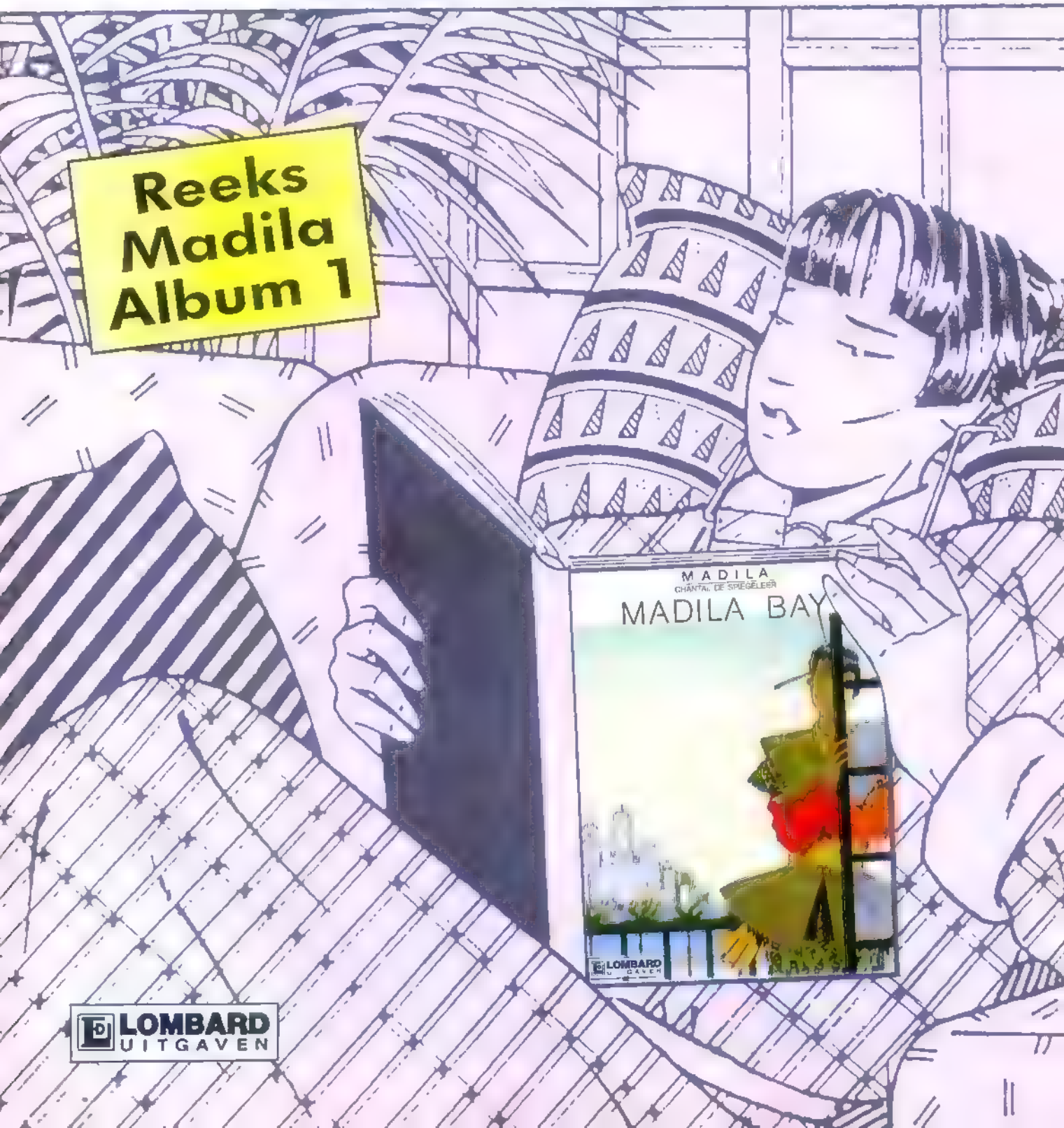


LOMBARD UITGAVEN

C. Gine

# KAPITEIN SABEL

**SAMENVATTING:** Samu, Tournier en Sabel komen eindelijk toe bij de missiepost waar Tournier de functie van leraar moet vervullen. Pater Antoine vraagt Samu en Sabel niet te lang te treuzelen. Als Phat Pot het wist... Maar te laat: zijn bende valt de missiepost aan.

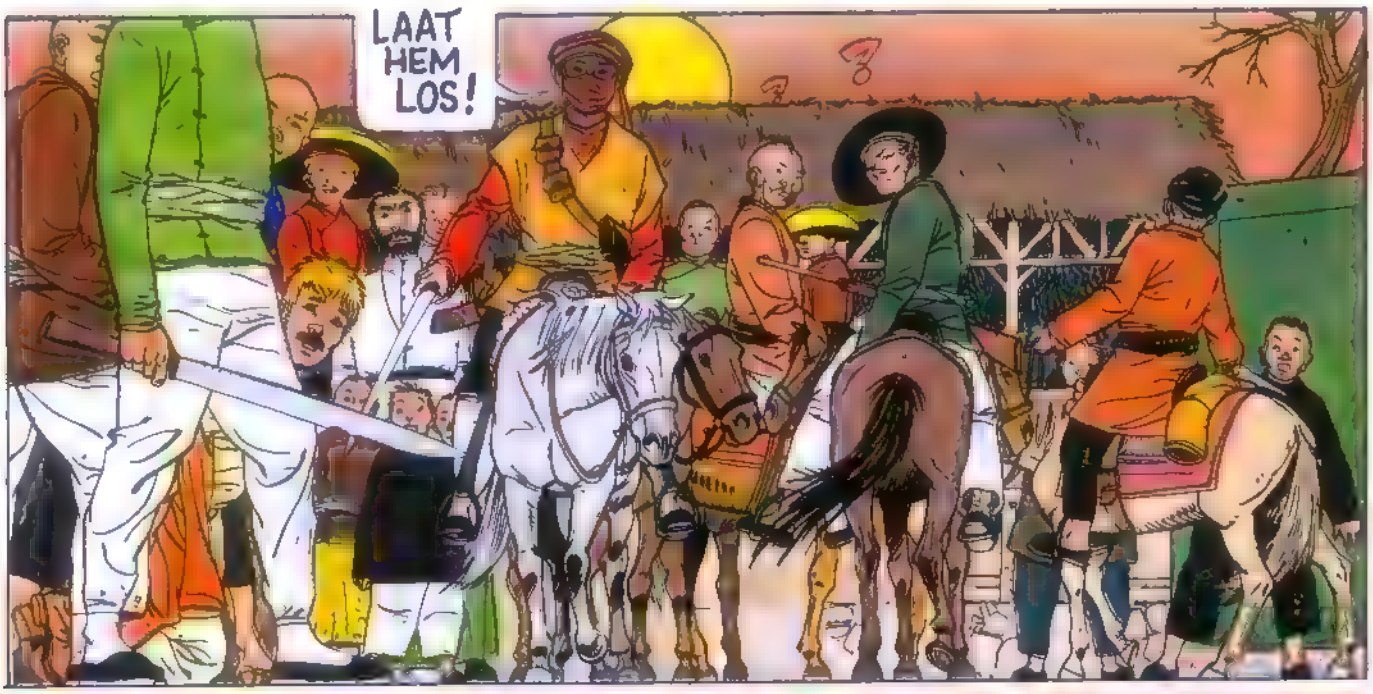

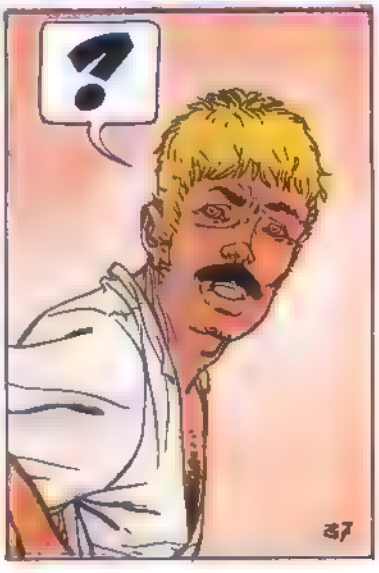

# KAPITEIN SABEL *OP DE MANDARIJNENROUTE*

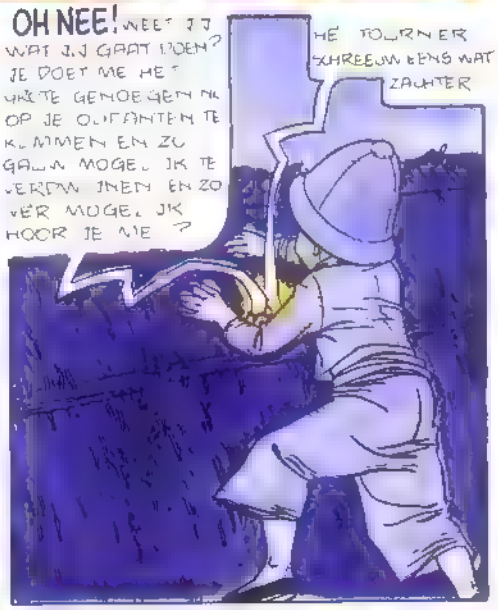

WAT MOETEN WE DOEN KAPITEIN?
PROBEREN TE ONDERHANDELEN MET UW HEER DER DAARBOVEN PATER ANTONIUS
...IK WAS ER NOOIT ERG STERK IN ZIJN GENADE OVER ME AF TE ROEPEN
AH TAN DOR! ZE WIJDEN NETS VAN MIJN PLAN NE TEN DAAR MAAR TOCH ZE HEBBEN HULP NODIG EN DE TOURNIER IS BEST WEL AARDIG NIETWAAR
THÉN ZE LAAT HEM BINNEN VOORDAT HIJ WORTEL SCHIET!
...IK EH PHAT POT HEEFT ME LATEN STU REN EN IK..
HI HI HI JE BENT NIET ERG SCHERPZIN NIG VREEMDELING HI HI HI MAAR IK VIND JE WEL LEUK HI HI
...PH...PH.. PHAT..P. POT !!!
38

FRANÇOIS TOURNIER MMM... PIP BEN IK ZONDER MIJN OUDE PLUNJE MINDER AFSCHRIKWEKKEND

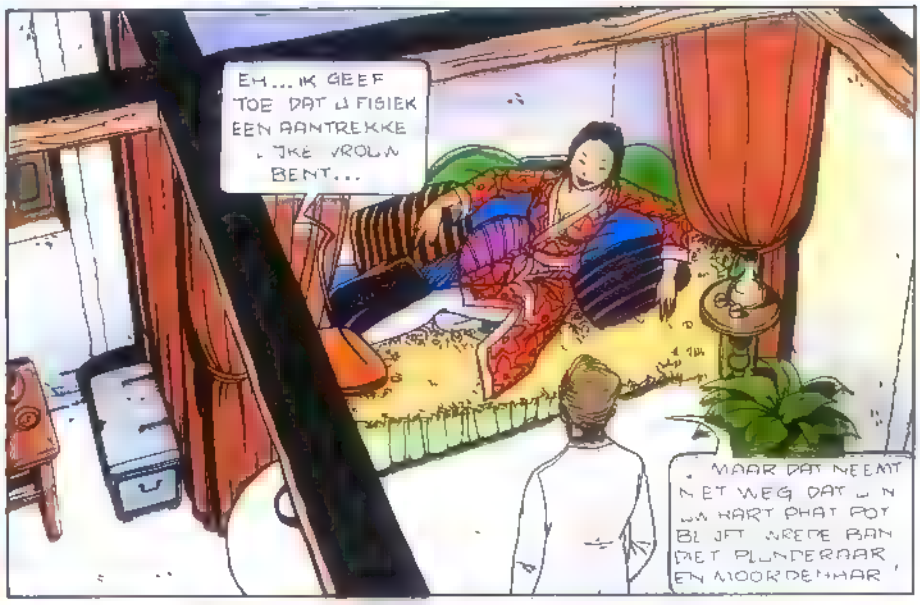
EH... IK GEEF TOE DAT U FISIEK EEN AANTREKKELIJKE VROUW BENT...
MAAR DAT NEEMT NIET WEG DAT U IN UW HART PHAT POT BLIJFT WREDE BANDIET PLUNDERAAR EN MOORDENAAR!

EN DAAR BENT U VERANTWOORDELIJK VOOR JA VERANTWOORDELIJK

JULLIE FRANSEN ZIJN MIJN LAND BINNENKOMEN VALLEN IN DE OVERTUIGING DAT HET JULLIE TOEBEHOORDE

IN JULLIE OGEN LAS JE SLECHTS MINACHTING EN WINSTBEJAG

...EN JULLIE HEBBEN NIET OP ONZE WAARDIGHEID MET VOETEN TE TREDEN

...MIJN EER TE BEZOEDELEN

MAAR NU DWING IK JULLIE TOT RESPECT EN IK ZAL NOG VEEL MEER GEWELD BINNEN JULLIE MUREN BRENGEN

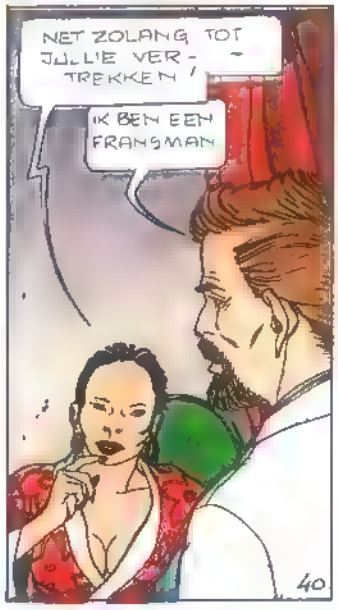
NET ZOLANG TOT JULLIE VERTREKKEN!
IK BEN EEN FRANSMAN

DAT IS PRECIES WAAROM IK JOU WIL, FRANÇOIS TOURNIER! KOM!
WACHT... JUFFR... EH... WAT DOT IK EH...
AAH! IK VERBIED JE MIJ VAN JE AF TE STOTEN. JE ZULT JE ONDERWERPEN AAN MIJN WET!
NEE, IK...
KIJK UIT, FRANÇOIS TOURNIER, HET IS GEVAARLIJK OM TEGEN MIJ "NEE" TE ZEGGEN... VERGEET NIET, DAT IK NU OVER JOUW TOEKOMST BESLIS!
HET WAS NIET MIJN BEDOELING U TE MISHAGEN. MAAR WAT U WILT... IK VREES DAT U NIET TEVREDEN ZULT ZIJN!!

THIÊN ZÊ!

HO, HO, WAT EEN DRUKTE DAAR NAAST DE SCHUUR. KIJK!... ZE BRENGEN IEMAND VAN UW BEDIENDEN NAAR BUITEN, PATER ANTONIUS!
?

DAT IS TÂM-LÊ. MIJN GOD, WAT BETEKENT DAT?

VERDORIE! KIJK DAAR EENS... EEN VROUW!
TÂM-LÊ!

# KAPITEIN SABEL

PAS VERSCHENEN BIJ DE LOMBARD UITGAVEN! "DE VRACHT-GOD"

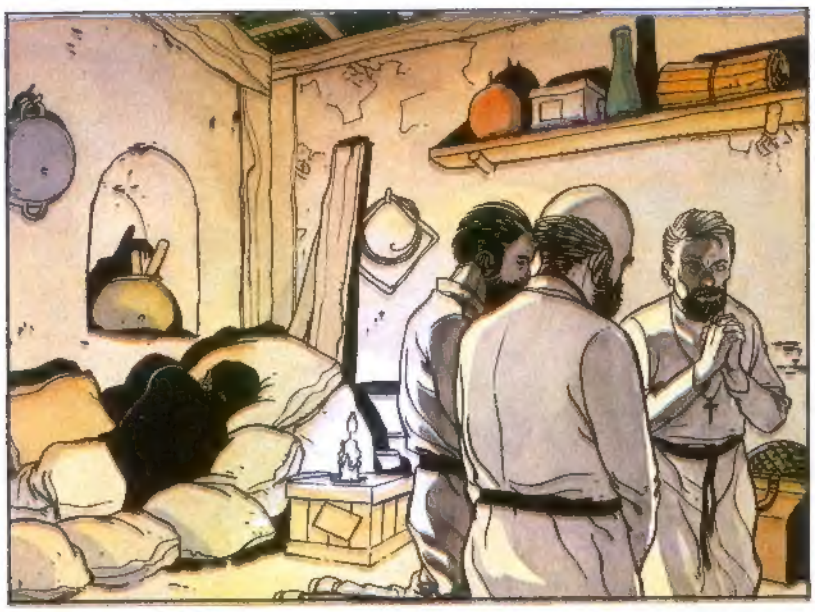

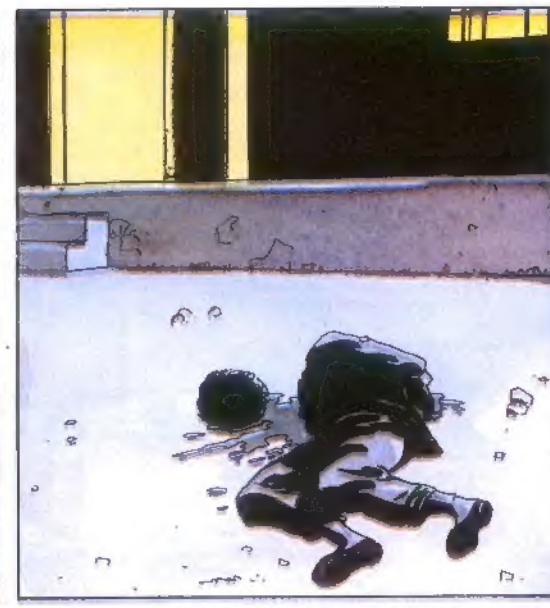

wordt vervolgd

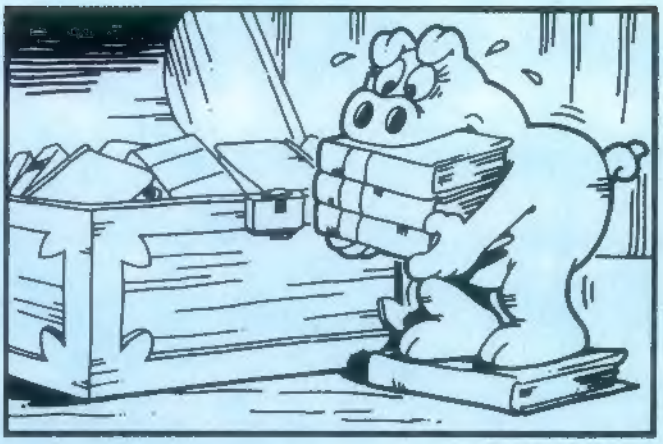

© 1986 United Feature Syndicate, Inc.

# DOMMEL

...EINDELIJK IS HET DAN ZOVER : MIJN STOOMBOOT GAAT TE WATER !!
KOM, KOM...
ZEE ZOUT
ZEE WATER

WAT ZIT JE TE KLAGEN ?? ... JE HEBT TOCH JE ZIN GEKREGEN ? EERST VRAAG JE ZE, VANWEGE PLAATSGEBREK, DE BESTELLING VAN DE BOOT OP TE SCHORTEN ! DAT VINDEN ZE GOED. ALLEEN VRAGEN ZE JE IN RUIL DAARVOOR, HUN ALLERKLEINSTE BOOT AAN TE SCHAFFEN ! .. DAT IS TOCH NETJES !?!
ZOVEEL FIRMA'S DOEN DAT NIET !

WAT LET ONS EEN PROEFVAART TE MAKEN ... DIT BOOTJE HOEF JE IN ELK GEVAL NIET ZELF IN ELKAAR TE ZETTEN.
GOED, COMMANDANT !

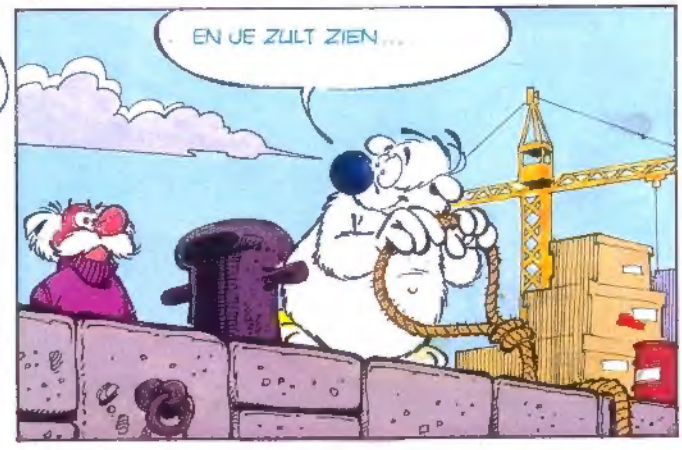
EN JE ZULT ZIEN ...

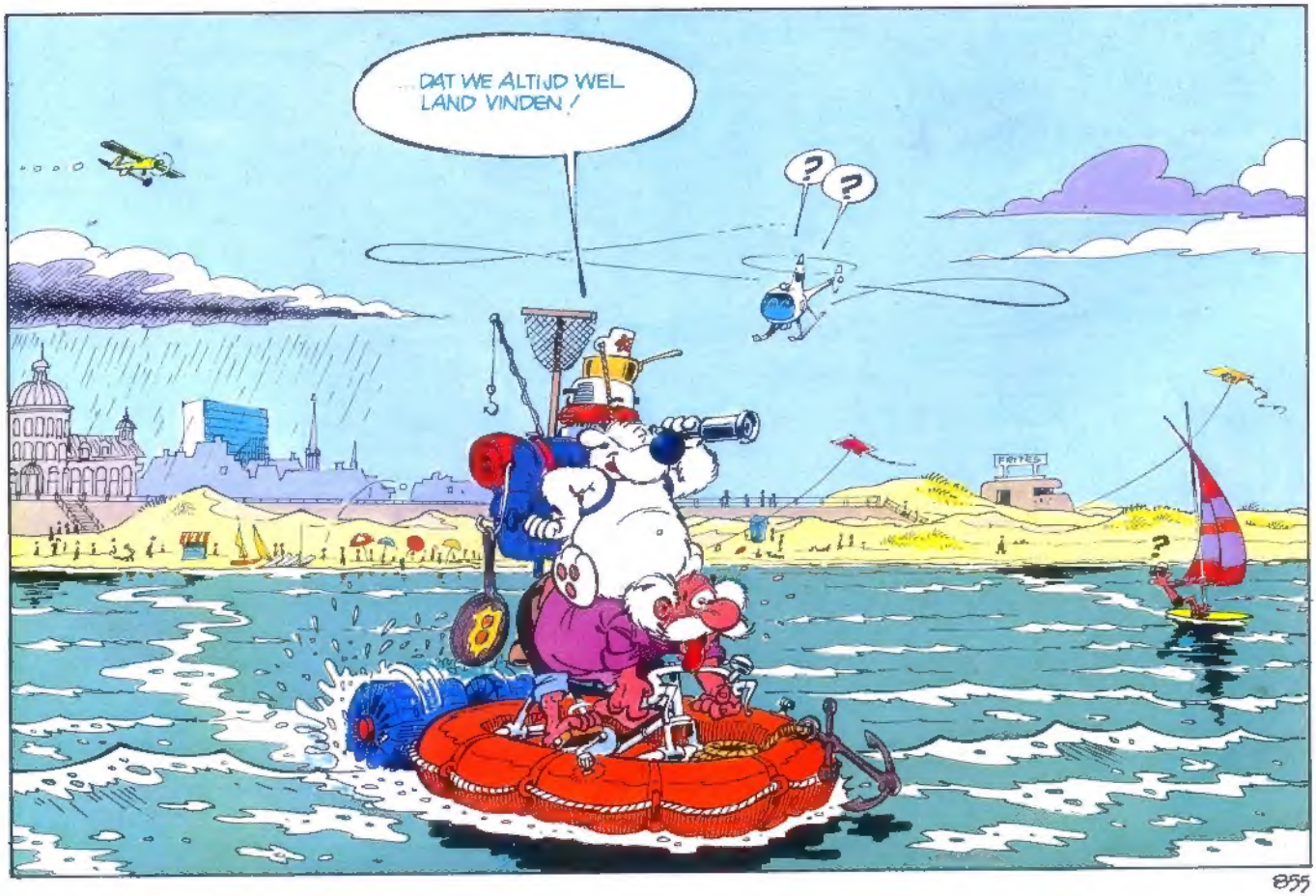
... DAT WE ALTIJD WEL LAND VINDEN !
? ?
FRITES